

DRAUGAS

PERIODICALS
March 27,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVO - MARCH 27, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03/26/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG
Nr. 60
Kaina 50 c.

Suvalkijos žemdirbiai užtvėrė tarptautinį greitkeli

Marijampolė, kovo 26 d. (BNS) — Pirmadienį po pietų 500 nepatenkintų protestuojančių Suvalkijos žemdirbių užtvėrė tarptautinį greitkeli „Via Baltica“ netoli sienos su Lenkija.

Žemdirbiai protestuoja prieš, jų teigimu, vyriausybės siekį per cukraus monopoliją sunaikinti Marijampolės cukraus fabriką bei Suvalkijos krašto cukrinių runkelių auginimo zoną. Pasak vieno iš protestuojančių ūkininkų Mangirdo Krunkaicio, kol kas neišku, kiek laiko žemdirbiai laikys savo užtvėrą, nes, anot jo, „viskas gaunasi spontaniškai“.

Suvalkijos žemdirbių renginių leidimas nebuvo gautas.

Cukrinių runkelių „Mari-

jampolės cukraus“ fabrikui tiekia Marijampolės, Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Vilkaviškio, Šakių, Prienų, Alytaus, Kauno rajonų žemdirbiai. Iš viso — apie 1,200 augintojų.

Kovo pradžioje vyriausybė nustatė 112,000 tonų dydžio bendrąją Lietuvos cukraus kvotą 2001 metams, o žemės ūkio ministras K. Kristinaitis pareiškė, jog fabrikams bus skirtos 2000 metų dydžio kvotos. Tai reiškia, kad „Marijampolės cukrui“ bus leista gaminti 22,000 tonų, o danų bendrovės „Danisco Sugar“ valdomiems „Panevėžio cukraus“ ir „Kėdainių cukraus“ fabrikams — 90,000 tonų leistino cukraus.

Lietuva paprašė Anglijos išduoti įtariamą karo nusikaltėlį

Vilnius, kovo 26 d. (BNS) — Lietuvos Teisingumo ministerija pirmadienį išsiuntė prašymą Didžiajai Britanijai išduoti karo nusikaltėliams įtariamą Antaną Gecevičių (Gecą), dabar gyvenantį netoli Edinburgo Škotijoje.

Išduoti A. Gecevičių (Gecą) Lietuvai prašo pagal 1957 m. „Europos konvenciją dėl ekstradicijos“, nes šis asmuo yra įtariamasis per nacių okupaciją II pasaulinio karo metais padaręs nusikaltimus, kurie Lietuvos Baudžiamajame kodekse įvardijami kaip genocidas ir tarptautinės humanitarinės teisės saugomų asmenų žudymas. Šiems nusikaltimams nėra taikomas senaties terminas.

Kaip pranešė Teisingumo ministerijos Viešųjų ryšių skyrius, Lietuvos Teisingumo ministerija ir Generalinė prokuratūra garantuoja, kad išduoti prašomas asmuo — Antanas Gecevičius be Didžiosios Britanijos sutikimo nebus traukiamas baudžiamojon atsakomybės už kitų, negu yra prašoma išduoti, nusikaltimų padarymą, taip pat nebus išduotas trečiajai valstybei.

A. Gecevičius. Didžiojoje Britanijoje gyvenantis Geco pavarde, įtariamasis dalyvavęs baudžiamosiose operacijose nacių okupuotoje Lietuvoje ir kaimyninėje Baltarusijoje prieš civilius gyventojus, kai

tarnavo naciams pavaldziam policijos batalione. Vilniaus miesto 2-osios apylinkės teismas vasario mėnesį paskyrė kardomąjį suėmimą 85 metų A. Gecevičiui (Gecui). Toks teismo sprendimas buvo sąlyga prašyti jo išdavimo.

A. Gecevičiui baudžiamoji byla pirmą kartą Lietuvoje buvo iškelta dar sovietmečiu, 1987-aisiais, tačiau tais pačiais metais ji buvo nutraukta. Byla atnaujinta 2000 m. vasarį, gavus naujų duomenų, kad A. Gecevičius dalyvavo žydų ir kitų tautybių asmenų genocide Lietuvoje ir Baltarusijos teritorijoje per II pasaulinį karą.

1992 m. A. Gecevičius (Gecas) Škotijos teisme pralaimėjo išeikinį prieš Škotijos televiziją, iš kurios reikalavo pinigines kompensacijas už pranešimus apie jo smurtą Lietuvoje per nacių okupaciją. Škotijos teismas tuomet nustatė, kad A. Gecevičius (Gecas) per Antrąjį pasaulinį karą 1941-1942 m. vadovavo naciams pavaldziam lietuvių pagalbinės policijos batalionui. Šios policijos būriai dalyvavo nacių baudžiamuosiose veiksmuose prieš sovietų partizanų ir taikius gyventojus okupuotose Lietuvoje ir Baltarusijoje.

Pats A. Gecevičius (Gecas) teigė neįvykdęs jokių karinių nusikaltimų ir nieko nenužudęs.

Baltarusija neįsileido Lietuvos žurnalistų

Vilnius, kovo 26 d. (BNS) — Baltarusija neįsileido Lietuvos žurnalistų, vykusių į Europos Komisijos renginį Gardine.

Kaip pranešė dienraštis „Lietuvos žinios“, Baltarusijos ambasados Vilniuje konsulinis skyrius negalėjo paaiškinti, kodėl į šią valstybę atsisakyta įsileisti grupę Lietuvos žurnalistų, ketinusių dalyvauti bendrame Europos Komisijos (EK) ir Lietuvos žurnalistų sąjungos projekte. Todėl savaitgalį Gardine vykęs pirmasis bendras Lietuvos ir Baltarusijos žurnalistų seminaras nesulaukė Lietuvos atstovų.

Anot dienraščio, visą praėjusią savaitę Baltarusijos ambasados konsulinio skyriaus darbuotojai vilkino atsakymą dėl vizų Lietuvos atstovams išdavimo. Savaitės pabaigoje, jau prasidėjus seminarui Gardine, Lietuvos žurnalistams išduoti vizas atsisakė.

Bendro Lietuvos ir Baltarusijos projekto „Demokratinės žiniasklaidos stiprinimas Baltarusijoje“, kuriam įgyvendinti EK skyrė pusę milijono eurų, vadovas Juozas Bulota apie susidariusią situaciją informavo Europos Komisiją Briuselyje ir šios komisijos atstovus Minske. Jis mano, kad tolesnis projekto įgyvendinimas Baltarusijoje gali komplikuo-
tis. Pagal projektą dauguma seminarų, konferencijų, praktinių mokymų ir žurnalistų stažuotų turi vykti Baltarusijos teritorijoje. Pats projekto vadovas J. Bulota jau trečias mėnuo iš Baltarusijos Užsienio reikalų ministerijos negauna nuolatinės akreditacijos.

Baltarusijos žurnalistų aso-

Žiemą siautėję audros nuniokojo beveik visus Lietuvos paplūdimius. O kranto irimas ties Palanga prasidėjo po to, kai buvo ištraukti senojo jūros tilto poliai bei šalia buvo akmenys. Apytikriais skaičiavimais, nuo 1967 iki 1993 metų tik iš Palangos pajūrio išplauta daugiau nei 2,5 mln. kubinių metrų smėlio. Šiuo metu į audrų nuniokotus paplūdimius vežamas smėlis.

Juozas Baltajaus (Elta) nuotr.

Ignalinos elektrinės uždarymas sukels socialinių problemų

Vilnius, kovo 26 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pabrėžia, jog sprendimai dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) uždarymo nėra vien politiniai, bet pirmiausiai susiję su socialinės apsaugos klausimais. Tai jis sako pirmadienį susitikęs su Europos Komisijos delegacijos vadovu Michael Graham.

„Manau, kad per artimiausius 3-4 mėnesius mes turėtume atsakyti sau ir visuomenei ir visus klausimus, kurie susiję su Ignalinos AE“, sakė Seimo vadovas. Jis išreiškė viltį, kad vyriausybė artimiausiu metu pateiks įstatymų projektus ir savo planą dėl viso energetikos ūkio pertvarkos.

Parlamento vadovas pabrėžė, jog abiejų Ignalinos AE blokų veiklos nutraukimas labai priklausys nuo finansinių išteklių ir pažymėjo didesnių

tarptautinio finansavimo šaltinių ieškojimo svarbą uždarymą Lietuvos atominę jėgainę.

Susitikimo metu M. Graham apžvelgė praėjusią savaitę įvykusį Europos Komisijos (EK) Plietros generalinio direktorato derybų su Lietuva grupės vadovo Anders Henriks-son vizitą. Šio vizito metu jis pareiškė, kad Europos Komisija laikosi nuomonės, kad Ignalinos atominės elektrinės II reaktorius turi būti uždarytas iki 2006 metų.

Kaip žinoma, Lietuva yra įsipareigojusi iki 2005 metų uždaryti I Ignalinos AE reaktorių, ir tam darbu tarptautiniai remėjai jau skyrė daugiau nei 200 mln. eurų.

Tačiau Lietuva dar nėra apsisprendusi dėl IAE II reaktoriaus likimo — tai buvo numatyta padaryti, ruošiant naująją valstybinę energetikos strategiją.

Švedija apginkluos „Žemaitijos“ brigadą

Vilnius, kovo 26 d. (BNS) — Lietuvos kariuomenės „Žemaitijos“ brigada iki 2004 metų bus aprūpinta Švedijos ginkluote, technika ir visu kitu reikalingu inventoriu.

Kaip pranešė „Respublika“, balandžio pabaigoje Lietuvos ir Švedijos kariuomenių vadovybės ketina pasirašyti sutartį, pagal kurią švedai perduos visą daliniams reikalingą inventorių.

Pasak krašto apsaugos viceministro Valdemaro Sarapino, pagal sutartį Lietuvai numatoma perduoti karinės ir medicinos įrangos už maždaug 42 mln. litų. Perimdama įrangą, Lietuva įsipareigoja apmokėti tik transporto išlaidas, kurios gali siekti kelis šimtus tūkstančių litų.

Pirmosios įrangos dalies Lietuvoje laukiama jau gegužės ciacių viceprezidentas Anatolij Guliajev sakė, kad nenoras įsileisti žurnalistų smarkiai pakenks net tik bendro projekto darbu, bet ir valstybės demokratijai bei visiems žmonėms, norintiems kurybingai dirbti. Jo nuomone, artėjant prezidento rinkimams, kitų valstybių žurnalistai Baltarusijoje nepageidaujami.

Baltarusijos žurnalistai mano, kad tokiam sprendimui įtakos turėjo ir kovo 12 dieną prezidento Aleksandr Lukašenka pasirašytas dekretas dėl labdaros ir pagalbos gavimo iš užsienio tvarkos.

* Už prisirakinimą prie Būtingės naftos terminalo

plūduri 1999 metais iš Lietuvos deportuotas Latvijos žaliųjų partijos vadovas Askoldas Klavinis kovo 23 d. be jokių kliūčių pasieniečių buvo įleistas į Lietuvą. A. Klavinis buvo deportuotas be teisės įvažiuoti į Lietuvą iki 2002 metų vidurio. Šeštadienį dienraštis „Lietuvos žinios“ rašo, kad A. Klavinis prisipažino nesitikėjęs, kad taip lengvai galės patekti į Lietuvą. Jis prieš metus pametė savo pasą, kuriame buvo žyma apie deportaciją, ir gavo naują. Pasieniečių policijos departamentas pareiškė komentuosias šį įvykį tik tuomet, kai bus gauta įrodymų, jog šis asmuo iš tikrųjų įvažiavo į valstybę. (BNS)

* Krikščionių demokratų sąjungos pirmininkas

Seimo narys Kazys Bobelis pareiškė nusivylęs „naujosios politikos“ vyriausybe. „Maniau, kad jos programa padės išbrišti iš sunkios ekonominės, teisinės ir, svarbiausia, moralinės krizės, kurioje esame. Bet praėjo penki mėnesiai, o pagrindiniai reformos principai, turintys pakeisti finansinę, teisinę, moralinę situaciją, absoliučiai nepajudejo“, teigė Seimo narys K. Bobelis. (LA-Elta)

* „Lietuva visais laikais ir ką nors deda viltis. Buvo laikai, deko dideles viltis ir LDDP. Paskui nusivylė. Tada deko viltis ir konservatoriai. Jie buvo aukštybėse — trūškinamai laimėjo 1996 metais. Vel žmonės nusivylė. Dabar atėjo vadinamoji naujoji politika. (...) Tačiau šiandien žmonės per 4-5 mėnesius jau spėjo nusivilti valdžiai. Žmonės nemato gerėjimo tendencijų, nemato nors mažų žingsnių to link. Dabar žmonės viliasi iš naujo“, sakė A. Brazauskas. (R-Elta)

* Pirmadienį darbą pradėjo naujasis premjeras

Rolando Pakso atstovas spaudai. Juo tapo buvęs TV3 televizijos 28 metų žurnalistas Rosvaldas Gorbachiovas. Praėjusį trečiadienį apie savo atsistatydinimą pareiškė iki tol atstovų spaudai pareigas ejęs Rimvydas Paleckis. Jis teigė neįvykdyti savo pareigų, todėl nusprendė atsistatydinti. Premjero atstovas spaudai yra A. Lygio valdininkas. (BNS)

* Buvusi konservatorė,

69 metų panevėžietė Elvyra Vitienė norėtų savo tėvams priklausiusius kelis hektarus žemės padovanoti Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui. (R-Elta)

Lietuvos ambasadoje JAV — finansiniai pažeidimai

Vilnius, kovo 24 d. (BNS) — Lietuvos ambasada JAV vadovaujant ambasadoriui Stasiui Sakalauskui, finansai buvo tvarkomi nesilaikant įstatymų.

Šeštadienį dienraštis „Lietuvos rytas“ pranešė, kad dėl to nedelsiant atšaukiama finansų ambasadoje tvarkiusi trečioji sekretorė 27 metų Kristina Nepaitė.

„Pažeidimų yra labai daug. Daugiausia tai netiksliai ir netinkamai apskaičiuotos išlaidos. Darbuotoja, kuri vykdė finansų apskaitą, tam darbui neturėjo tinkamos kvalifikacijos“, sakė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos generalinis inspektorius Dainius Ju-
nevičius.

Ambasados, kurios metinis biudžetas yra 4 mln. litų, finansus K. Nepaitė tvarkė pusantros metų. Į Užsienio rei-

kalų ministeriją ji atėjo ministro Algirdo Saudargo laikais. Šių metų pradžioje kadenciją baigęs 54 metų S. Sakalauskas, „Lietuvos ryto“ žiniomis, ne kartą buvo įspėtas dėl neteisingai tvarkomų finansų. Atsakydamas į priekaištus, ambasadorius kartodavo, kad K. Nepaitė dirba gerai.

Kadenciją JAV baigusio S. Sakalausko pavarde minimas tarp galimų kandidatų į ambasadoriaus Italijoje postą.

Kiek anksčiau kaip geriausias kandidatas, galintis pakeisti ambasadorių Romana Podagėlį, buvo minimas ilgalaidos Darbuotoja, kuri vykdė finansų apskaitą, tam darbui neturėjo tinkamos kvalifikacijos“, sakė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos generalinis inspektorius Dainius Ju-
nevičius.

Ambasados, kurios metinis biudžetas yra 4 mln. litų, finansus K. Nepaitė tvarkė pusantros metų. Į Užsienio rei-

Lietuvė vadovavo žmonėms prekiavusiai nusikaltėlių gaujai

Varšuva, kovo 25 d. (BNS) — Lietuvos pilietė yra žmonėms prekiavusiai nusikaltėlių gaujos vadeiva, šeštadienį pranešė visos Lenkijos televizijos stotys. Jos ieško lenkijos policija ir pasienio apsauga. Pavarde kol kas neskelbiama.

Lenkijos pajūrio mieste Šečine policija ir pasienio apsauga sulaukė šešis asmenis — du bulgarus ir keturis lenkus, kurie Vakarų Europos valstybių viešnamiams pardavinėjo jaunus merginas.

Netoli Šečino ir Liubusko miesto buvo įsteigti vadinamieji „laukiamieji“, iš kurių merginos nelegaliai buvo išverginti. (LA-Elta)

* Internet'o „revoliucija“ Lietuvoje buvo tokia staigi, kad Internet'o paslaugų teikėjai nebespėjo tobulinti turimos techninės bazės. „Lietuvos telekomas“ ir „Delfi“ dažnai gauna skundų dėl pernelg didelio linijų apkrovimo ir dėl to iškylančių problemų vartotojams. Internet'o tiekėjai aiškina, kad tokio naujų abonentų antplūdžio jie nesitiekė. (LR-Elta)

* Naujoji sąjunga (social-liberalai) pareiškė nusitebejimą, kad į valdanciosios koalicijos kritikos chorą įsiliejo ir Valstybės saugumo departamentas. Anot socialliberalų, šiam departamentui priklausytų susilaikyti nuo politinių komentų. (LR-Elta)

* Jei šiandien Lietuvoje vyktų referendumas — stoti ar ne į Europos Sąjungą, jis patirtų pralaimėjimą. Tik mažiau kaip pusė Lietuvos gyventojų — 46,6 proc. — pasisakytų už narys. Tai parodė praėjusią savaitę Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje užsakyti tyrimai, kuriuos atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmo-rus“. (KD-Elta)

* Telšiuose gyvenantis Antanas Kontrimas, nuykęs į JAV, 3 kilogramais 300 gramų pagerino ankstesnį į pasaulio Guinness rekordų knygą įrašytą savo kelimo barzda rekordą. Hollywood studijoje Guinness rekordų televizijos filmuotame renginyje 47 metų žemaitis aludaris barzda pakėlė 59 kilogramus sveriančią lenkė manekėnė. (LR-Elta)

vežamos į Vokietiją. Vežant per sieną, jos būdavo „pavaišinamos“ migdomaisiais ir narkotikais. Už kiekvieną merginą nusikaltėliai gaudavo nuo 2,000 iki 3,000 Vokietijos markių. Merginos dažniausiai būdavo verbuojamos Rytų Europos valstybėse. Nusikaltėliai joms siūlė užsienyje gerai apmokamą darbą padavėjoms kavinėse arba tarnaitėmis geruose namuose. Tačiau dauguma jų patekdavo į Hamburgo viešnamius. Policijai pavyko išsiaiškinti, kad per pastaruosius metus Vakarų Europos viešnamiams buvo parduotos 34 merginos. Jauniausios buvo vos 16 metų. Tarp „baltųjų vergių“ buvo merginų iš Lenkijos, Lietuvos, Bulgarijos, Rusijos bei Baltarusijos.

Televizijos laidoje išnuskaltėlių rankų išlaisvinta rusė Andželika sakė, jog trejus metus Vokietijoje ji išbuvo uždaryta, turkams priklausančiame bare, kur buvo mušama ir verčiama verstis prostitucija. Bandžiusioms pabėgti merginoms buvo šaudoma į kojas.

Lenkijos policijos duomenimis, „baltųjų vergių“ pirklių gaujai vadovavo Lietuvos pilietė. Policija tęsia tyrimą, nes mano, jog gaujoje yra gerokai daugiau žmonių, ir neatmetama galimybė, kad Vakarų Europos viešnamiams ji pardavė net kelerias šimtus merginų.

* Žurnalistai nusikaltėliams padėjo atskleisti gaujoje esantį policininką, ir po TV laidos pareigūnai gelbėjo slapta agentą. Prieš tris dienas slapta agentas policijos agentui, įsigavusiam į vieną nusikaltėlių gaują, nusikaltėliai paskelbė mirties nuosprendį. Agentas buvo atskleistas po to, kai laida „Visiškai slapta“ parodė slapto kito operacijos filmuotas ištraukas, kuriose šmėstelėjo policininko veidas. Vidury nakties į vieną Lietuvos miestų buvo mėsos specialiosios pajėgos, kurios sušėjo evakuoti į bedą pakliuvusį agentą. Policijos vadovybė apie sužlugdytą operaciją prabilo tada, kai bus baigtas tarnybinis patikrinimas. (R-Elta)

KALENDORIUS

Kovo 27 d. Nikodemas, Rupertas, Lidija, Vinotas, Rota.
Kovo 28 d. Petras, Valerija, Gundelinda, Rikontas, Girmantė.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

LIGONIŲ PRIEDINIS GYDYMAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Per paskutinius 5 metus čia, Amerikoje, atlikti keli tyrimai nurodo ligonių gausų gydymą priediniais bei pakeistai — alternatyviai. 1991 m. vienas iš 3 suaugusiųjų priiminėjo bent po vieną nemedicinišką vaistą. Po 6 metų tokių skaičius buvo 4 iš 10. Panašiai yra Europoje ir Kanadoje — ten tokių yra nuo 18 iki 75 proc., priklausomai kokias gydymo vietas jie lanko. Šeimos gydytojų lankančiųjų dar priediniai gydosi nuo 28 iki 50 proc.

Gausėja ir taip patariančių gydytojų skaičius. Jau ir studentai medikai kai kur yra supažindinami su tokiu priediniu gydymu.

Nepaisant tokio gausėjimo ne tik ligonių, bet ir gydomojo personalo, iki šiol nebuvo gilinasi į klausimą, kodėl toks gydymas yra pamėgtas ir praktikuojamas. Dabar tuo reikalaujama tyrimai išaiškino, kodėl žmonės taip priediniai gydosi ir kokią naudą jie turi savo sveikatai bei gerai savijautai.

Ištirti 542 ligoniai, lankę 16 šeimos gydytojų vedamas klinikas San Diego mieste, Kalifornijoje. Jų 21 proc. naudojo vieną ar kelis pašalinis gydymus šalia savo gydytojo teikiamo gydymo (chiropraktika, akupunktūra, homeopatija). Tokių 34,5 proc. lankė chiropraktikos, žolelių ir priedinių gydosi 26,7 proc. ir masažais gydėsi 17,2 proc.

Taip gydytis juos paskatino draugai, bendradarbiai, išvenę pašalinio neigiamo veikimo, gydančių pas gydytoją ar tokio gydymo nesekmę.

Didžiausia šitokio pašalinio gydymo priežastimi buvo menka sveikata, menkas emocinis stovis ir raumenų — kaulų tinkama — dažniausiai raumenų gėla.

Pačiam gydytis polinkis siejosi su didesniu išsilavinimu ir sumenkusia sveikata, palyginus su pernai metais. Gydymasis žolelėmis buvo tradicinis čia atvykusių ispanų liaudies gydymasis, ypač menkai išsilavinusiųjų. Taigi, visuomeninės-geografinės sąlygos ir sergamumas vertia žmones naudotis įvairia pašaline pagalba.

Visi ir visos būdėme, nes ir žolelės gali pakenkti kaip ispanų vidurius liuosuojančios žolės apnuodija švinu.

Dar kas negerai, kad žolelių vartotojai nepraneša gydytojui apie tai. Jie, tik gydytojų paklausus, papasakoja apie tokį savanorišką gydymą. Nors medicina milžiniškai pažengė, vis tik ne visos negalės dar ir dabar gali būti sėkmingai suvaldytos, ypač ligoniu ne bendradarbiaujant su gydytoju — kaip rūkant, riebius kšnius ryjant ar mažai naudingų gurgkšnių geriant bei įvairiopa save nuodijant nikotinu, kofeinu, alkoholiu, tingyste, dėl menkniekių ant sienų lipant.

Todėl visi ir visos pirmiausia patys ir pačios susitvarkykime, pelnagaudžių reklamoms ausis užsikimškime ir akis užmerkime nuo jų nieko bendra su tiesa neturinčių liežuvių labai patraukliai parengtose brošiūrose.

Nuo masinio vienas kitam įpiršimo mediciniškos netiesos visi tučiuojau šalinkimės, nors nekurių kumėtis labai saldžiai čiulbės apie tokias ar kitokias žoleles — tabletes didžią paslaugą, kuri iš esmės negausnė už duonos — tešlos kapsulę.

Ne visos žolelės bei priemo-

nės yra nekalios — ir jos gali būti kenksmingos. Be to, niekas nekontroliuoja tų visų peršamų ir perkamų — ryjamų tablečių kokybės, nes čia vaistus kontroliuojanti įstaiga jų, kaip nevaistų, nekontroliuoja.

Su ramunėlių, čiobrelų, aviečių ar liepžiedžių bei obuolio žievės arbatomis ir toliau bendraukime — gardžiuokimės, jomis gydykimės, nes vandens ar naudingo skysčio reikia — būtinai privalu kasdien išgerti kiekvienam pensininkui po 8 stiklines. Toks 8 stiklinių nurijimas ir be mirtų žolelių yra geras vaistas, o su jomis dar ir skanus, ypač medumi pasiskandinus.

Pasikaityti: „Family Practice“, December 1999, Vol. 49, No. 12.

KODĖL MOTERYS ILGIAU GYVENA UŽ VYRUS

Štai mūsų šios dantų gydytojos yra našlės. Visur: turtin-guose ir vargstančiuose kraštuose, moterys pragyvena vy-

Amerikoje. 1919 m. vyrai išgyvendavo 54, o moterys 56 metus. Ilgai truko, kol pagausėjo mediciniškos žinios, pagerėjo higiena ir gyvenamųjų patalpų, ir vyrų gyvenimo ilgis padidėjo iki 72, o moterų — 79 metų. Žinoma, yra kraštų, ypač Afrikoje, kur yra

Kovo 20 d. Vilniuje, Mokytojų namų kiemelyje, surengta meninė aplinkosaugos akcija „Tegul tai išlieka“, skirta Pasaulinei žemės dienai.

laimingi vyrai ir moterys, jei sulaukia 40 metų.

Pasaulyje, su mažomis išimtimis, moterys pragyvena vyrus. Kodėl? Pasirodo, kad Vakarų kraštų vyrai yra patys sau didžiausi prieštai. Jie daugiau negu moterys rūko ir svaiginasi, ir apskritai nesveikai gyvena. Moterys, greičiau negu vyrai, eina pas gydytoją. Įtampa irgi vargina vyrus dažniau, kas jiems priartina stipriausią jų žudiką — širdies arterijų priskirtimą.

Vyrai dažniau ramina pils-tuku, kas temdo jų sveikatą. Taip pat vyrai yra dragesni — jie, vairuodami mašiną, važiuoja per greitai.

Šaltinis: „Men's Health Book“ Octopus Publishing Group, Inc. 1999.

KAUNUI REIKALINGI KRAUJO APYTAKOS APARATAI

„Lietuvos rytė“ (2001 m. vasario 9 d.) rašoma: „Statistikos departamentas paskelbė, kad, negalutiniais duomenimis, bendras Lietuvos eksportas 2000 metais, palyginti su 1999-aisiais, padidėjo 28,1 proc., o importas — 13 proc.“ Vilniaus banko analitikas Rimantas Rudzkiš džiaugiasi, kad Lietuva vėl stojasi ant kojų po Rusijos ekonominės krizės poveikio.

Jei Lietuvos ekonominė padėtis gerėja, tai to dar nepajuto eilinis Lietuvos gyventojas. Mokesčiai už dujas, telefoną, benzina kyla. Pagal statistiką bedarbė yra 13 proc., bet praktiškai bedarbių skaičius žymiai aukštesnis, nes ne visi besilanko darbo biržoje. Ten darbo pasiūlos mažai kas susilaukia, nors stovėjimas darbo biržoje vis tiek teikia tam tikrų privalumų.

Naujojoje Akmenėje nėra kur įsidarbinti. Šiauliuose ir net Kaune — viskas užsimerkia, Panevėžyje padėtis apgailėtina, kaip ir Zarasuose bei Marijampolėje, kur streikuojama magistrinėje. Eilinis žmogus vargsta.

Beje, ir prezidentas V. Adamkus supranta, kad dar truks laiko, kol eilinio žmogaus gyvenimo lygis pagerės. Daugelio būtiniausių išlaidos viršija uždarbį. Gal daugelis užsienio lietuvių jau tik norėtų atsidusti, numoti ranka ir teigti, jog jokia labdara Lietuvos nebeįsibėgės. Ypač apmaudu, kai pasidaro akivaizdu, kad patys lietuviai, Seimo nariai ar ministrai, ar imonių direktoriai stambiu mastu sukčiauja, savo žmones apstatinėja, jiems meluoja, juos skandina.

Tačiau, dar yra nemažai tokių „naivuolių“ ir Lietuvoje, ir užsienyje, kurie, nekreipdami dėmesio į pesimistų kalbas,

nesistengia atstatyti visos Lietuvos, bet atkakliai padeda vienam ar kitam asmeniui išgyventi beviltišką momentą.

Esu tikra, kad visos labdaros organizacijos gauna krūvas pagalbos prašantių, širdį veriantių laiškų. Juos beskaitant, gali apimti depresija, nes ribotos pajamos bei organizacijos apibrėžti tikslai neleidžia visiems prašantiems kiek nors skirti. Be to, prašymus reikia gražinti ir Lietuvą, kad patikėtini patikrintų padėties teisingumą.

Nuo 1993 metų Lietuvos vaikų globos būrelis PLB „Saulutė“ stengiasi ir skatina kitus kuo plačiau padėti Lietuvis vargajam gyvenantiems vaikams. Pajėgumas priklauso nuo surinktų aukų. Siunčiami siuntiniai, teikiama finansinė parama. Pajėgumas priklauso nuo surinktų aukų. Siunčiami siuntiniai, teikiama finansinė parama. Pajėgumas priklauso nuo surinktų aukų.

Grįžęs iš Lietuvos Robert Duda ir jo kolegė anestezio-logė Ginger Houghton ėmė ieškoti dr. Benetui reikalingų „heart lung machines“. Juos lydėjo sėkmė — rado net septynis, geros būklės, geros firmos. Tačiau visa bėda — aparatai ne vienoje vietoje, o po vieną, po du visoje Amerikoje. Juos visus reikia atgabenti į Čikagą arba Massachusetts.

Ištyręs galimybes, Robert Duda nutarė, kad pigiausias ir efektyviausias būdas aparatus surinkti būtų nusikristi į Kaliforniją, išsinešioti sunkvežimį ir juos susirinkioti. Per „Southwest Airlines“ gavo du nemokamus bilietus (sau ir E. Smith) ir kovo 4 dieną pradėjo surankiojimo kelionę į Haydenville, Massachusetts žada grįžti apie kovo 12 dieną.

Pasikalbėjusi su dr. Benetui, sužinojau, kad šie aparatai Lietuvai tikrai reikalingi ir jis labai dėkingas Robert Duda ir Ginger Houghton bei jų kolegoms už nenuilstamą pagangas padėti Lietuvai, Lietuvis vaikams. Dr. R. Benetis yra patriotas, gavęs daug pa-

siūlymų už žymiai didesnę atlyginimą dirbti užsienyje, bet jautia pareigą ir meilę neapleisti savų, Lietuvos žmonių. Lietuvoje teko skaityti jau užsienyje dirbančio neurochirurgo pasisakymą, kad jis niekad negrįžtų gyventi į Lietuvą. Šalia to straipsnio buvo straipsnis apie dr. Benetį, kuris savo talentus patobulina užsienyje, bet grįžta į tėvynę padėti savo žmonėms, o užsienyje turtus besikraunantį neurochirurgo talentų taip reikėtų Lietuvoje...

Pagirtina asmeniškai iniciatyva, nuolat budint nepraleisti progos padaryti kažką gero Lietuvai, pakreipti kitataučių žvilgsnį, dosnumą Lietuvos pusėn.

Šių šešių brangių aparatų surinkimas vis tiek sudarys nemažai išlaidų. Aparatų vertė žymiai didesnė už išlaidas. Kadangi „Saulutė“ remia šeimą, labdaros virtutes, vaikų maitinimą mokyklose, pernai nupirko autobuselį vežti Šiluvos vid. mokyklos vaikus ir šimet žada pirkti dar vieną autobuselį vežti kaimo vaikus į mokyklą. Kviečiame visuomenę prisidėti prie labai reikalingų kraujo apytakos aparatų pristatymo Kauno universitetinės ligoninės kardiologijos klinikai, atsiunčiant nuo mokestių nurašomą auką Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, „Saulutė“ dėkoja visiems besirūpinantiems Lietuvis ateitimi, Lietuvos vaikų-čių vispusiška gerove.

Indrė Tījūnėlienė

LIETUVOS VAIKŲ ORGANIZMŲ TRŪKSTA JODO

Beveik 27 proc. suaugusių Lietuvos gyventojų yra pakitusi skydliaukė, 42 proc. mokinių negauna reikiamo kasdienio jodo kiekio. Šie duomenys paskelbti trečiadienį Vilniuje vykusioje konferencijoje „Jodo trūkumo problema Lietuvoje“.

Jodo nepakankamumas, pasak endokrinologų, — plačiausiai pasaulyje paplitusi ir lengviausiai pašalinama žmonių psichikos sutrikimų priežastis. Šiuo metu daugiau kaip 120 valstybių pripažįsta, kad jodo trūkumas yra visuomenės sveikatos problema, stabdanti tiek socialinį, tiek ekonominį gyvenimą. Oficialiai Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, mažiausiai 29 proc. mūsų planetos gyventojų, tai yra 1,572 mln. žmonių, nuolat kencia dėl didesnių ar mažesnių jodo trūkumo sukeltų organizmo sutrikimų. 655 mln. iš jų turi padidėjusią skydliaukę. 43 mln. gyventojų pasireiškia

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pato išlaidas, pakvišvimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patyime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotirda. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami abiejuose punktuose. Susitarimai kalbėti angliai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VĖNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidus ligų gydytojas
Kaubaite lėkuvėliai
6916 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Konferencijoje pabrėžta ypatinga hemoglobino svarba vėžio gydymo rezultatams. Sumažėjus hemoglobino ir eritrocitų (raudonųjų kūnelių) kiekiui ligonio kraujyje, su-sergama mažakraujyste. Ši liga užklumpa apie 60 proc. nuo vėžio gydomų pacientų. Mokslininkų teigimu, jau yra galimybių įveikti ir šią, del agresyvaus priešnavikinio gydymo išsivysčiusią anemiją.

„Kuo raudonųjų kūnelių ligonio kraujyje daugiau, tuo efektyvesnis pats gydymas — sergančiojo organizmas ima lengviau toleruoti stipriai veikiančias priešnavikines priemones. Todėl gydyti nuo anemijos reikia pradėti kuo anksčiau, — pabrėžė konferencijos svečias, profesorius Juergen Dunst iš Vokietijos.

Konferenciją organizavo Lietuvos onkologijos centras, Lietuvos spindulines terapijos sąjunga, Kovos su vėžio liga draugija, Lietuvos Chemoterapeutų draugija ir Lietuvos hematologų draugija.

Farmacijos kompanija „Janssen — Cigal“ paskelbė apie labai didelės vertės vaistų „Eprex“ ir „Durogesic“ labdarą Lietuvos onkologijos įstaigoms. (Elta)

LIETUVOS ONKOLOGAI SIEKIA GERESNIŲ GYDYMO REZULTATŲ

Šiandieninė medicina, naujai vaistai leidžia daugeliui vėžiu susirgusių žmonių gyventi visavertį gyvenimą, teigia Lietuvos onkologijos centro direktorius prof. Konstantas Valuckas.

Vėžiu sergančių žmonių gydymo rezultatų gerinimo klausimu buvo nagrinėjami kovo 14 d. Vilniaus rotušėje vykusioje Lietuvos onkologų mokslinėje konferencijoje.

Paskaitas į konferenciją susirinkusiems Lietuvos gydytojams onkologams skaitė žymūs šios srities specialistai — mokslininkai iš Vokietijos, ir Belgijos. Pasitelkus vaizdo konferencijos techniką, viena paskaita skaityta iš Belgijos.

Specialistai gerai žino, kad gydymo procesas neretai ap-sunkina netiesioginiai veiksniai, įvairios komplikacijos.

NENUSAKOMAS KAIMYNAS YRA PAVOJINGAS KAIMYNAS

Atlanto sutarties Lietuvos bendrija (pirm. Seimo narys dr. Egidijus Vareikis), remia NATO informacijos ir spaudos biuro bei Tautos fondo, išleido brošiūrą „Skaitiniai apie nacionalinį ir tarptautinį saugumą“. Atlanto sutarties bendrija (ASLB) įkurta 1996 m. Jos pagrindiniai tikslai – propaguoti transatlantines idėjas ir vertybes Lietuvoje, remti Lietuvos siekį tapti Šiaurės Atlanto Sutarties organizacijos (NATO) nare. Įgyvendindami įvairius projektus, ASLB nariai aktyviai informuoja Lietuvos visuomenę apie nacionalinio ir tarptautinio saugumo problemas, ypač susijusias su Euroatlantiniu saugumu.

Skaitytojui pateikiamas straipsnių rinkinys. Autoriai – plačiai žinomi Lietuvoje, kompetentingi šios srities specialistai: dr. Egidijus Vareikis „Kas yra nacionalinis saugumas“, dr. Gediminas Vitkus „Integraciniai tarptautinio saugumo procesai 'versus' jėgų balansas (tradicioninis 'Realpolitik' rezultatas)“, Darius K. Mareckis „Atgimstanti geopolitika ir NATO“, dr. Česlovas Laurinavičius „Tautų Sąjunga ir Lietuva“, dr. Raimundas Lopata „Saltasis karas ir tarptautinis saugumas“, prof. Algis Prazauskas „Rusija ir NATO: abipusio saugumo paieškos“, Eitvydas Barjūnas „NATO ir Kosovo krizė“.

Leidiniui siekiama užpildyti euroatlantinės integracijos švietimo spragą, nes vis dar girdėti balsų, kad politikai diskutuoja patys tarpusavyje ir todėl toks, palyginus su kaimynais, mažas NATO ir ES idėjų populiarumas Lietuvoje. Garsinantys balsai, kad Vakarai savo „globa“ prarai mus arba, kaip jau yra buvę, iškilus grėsmė, paliks likimo valiai, dažnai yra veiksminiai. Leidinio sudarytojai nuosekliai istoriškai veda prie minties, kad Lietuva yra Europos regiono dalis, ir jos saugumas priklauso nuo visos Europos saugumo.

Kalbama apie saugumą, žinoma, neapėina Rusijos klausimo. Prof. A. Prazauskas sako: „Pokomunistinė Rusija daugeliu svarbių bruožų – režimo tipu, politine ir ekonomine sistema, ideologija, ekonominiu ir kariniu potencialu – ryškiai skiriasi nuo Sovietų Sąjungos. Tačiau regioninio saugumo plotmėje gana aiškiai matomas pretenzijos ir supervalstybės vaidmenį, hegemonijos siekimas bent buvusios Sovietų Sąjungos ribose. Dar svarbiau tai, kad dėl politinio

nestabilumo artimiausia Rusijos ateitis nenusakoma. Jos elgseną sunku prognozuoti, o nenusakomas kaimynas yra pavojingas kaimynas... Kalbant apie Rusiją, negalima kategoriškai atmesti tikimybės, kad, padidėjus nestabilumui šalyje ir augant nepasitenkinimui kariuomenėje, pasienyje dislokuotų karinių dalinių vadai gali tapti nepavaldūs Kremlui ir savo iniciatyva organizuoti intervenciją mažoje kaimyninėje šalyje.

Didžiausią įtarumą Rytų Europoje kelia Rusijos priešiškas NATO plėtrai. Tokia Maskvos pozicija dažnai suprantama kaip įrodymas, kad Rusija puoselėja viltis vieno, ar kitokia forma atkurti savo hegemoniją rytinėje žemyno dalyje. Rusijoje nemažai politikų apie tai kalba visai atvirai, o valstybės Duma 1996 m. įtikinancia dauguma net priėmė specialias rezolucijas, kuriose paskelbiama negaliojanti 1991 m. sutartis dėl SSRS likvidavimo ir patvirtinta kaip teisėta 1991 m. kovo 17 dienos referendumo išreikšta valia išsaugoti Sovietų sąjungą.

„Mes buvome stiprūs, ir mus gerbė“, „kalbėti reikia lengvai, tačiau pageidautina turėti labai didelę lazda“ – tai Rusijos politikų sparnuoti sakiniai, kurie puikiai iliustruoja lietuvių kaimynystę. Prof. A. Prazausko nuomone, rusai tėvynę supranta ne kaip etninę teritoriją, o kaip milžinišką valstybę, apsupantį nelabai draugišką, tačiau paklusnių vasalų. Geopolitiniams rusų rūpesčiams nestinga ir priežasčių: Rusija turi sunkiai saugomą 4.200 km ilgio sieną su Kinija, neišspręstas teritorinis ginčas su Japonija, 7.600 km ilgio siena su Kazachstanu beveik nekontroliuojama, o su kurti infrastruktūrą nėra lėšų. Dar 1995 m. Valstybės dūmos užsienio reikalų komiteto pirmininkas V. Lukin sakė: „Mes atsidūrėme labai blogoje geopolitinėje situacijoje. Mes praktiškai niekur neturime patikimų sienų“. Užtat rusams itin svarbu užsitikrinti „saugumo zoną“ bent europinėje dalyje, o tai ji supranta pirmiausia kaip priešinimąsi NATO plėtrai.

Prof. A. Prazauskas primena dar vieną Lietuvai aktualų rusiškų politikos aspektą: ekonominius interesus. „Rusijos užsienio politiką vis labiau sąlygoja stambių korporacijų interesai ir poreikiai. „Gazprom“, „Lukoil“, „Yukos“ ir kitų Rusijos energetikos gigantų galia jau įsitikino Lietu-

Clevelando Šv. Kazimiero ir „Aušros“ lituanistinių mokyklų jungtinis choras Lietuvos Nepriklausomybės šventėje, š.m. vasario 17 d., Dievo Motinos parapijos saleje.

STEIGIAMAI NAUJI LB VIENETAI LIETUVOS PRIĖMIMUI Į NATO UŽTIKRINTI

Š.m. kovo 11 dieną, Lietuvai minint Nepriklausomybės atkūrimo vienuolikąjį sukaktį, Lietuvos ambasadoje Washington, DC, susirinkę pagrindinių Amerikos lietuvių organizacijų atstovai sutarė vieningai dirbti, kad Lietuva būtų pakviesta į NATO. Atstovai reikšė nuomonę, kad būsimų kelių mėnesių laikotarpiu prezidentas George W. Bush vyriausybei principu pritarus NATO plėtrai (nors dar kol kas nėra įvardinusi kviestinių valstybių), jau dabar būtina veikti, kad, Lietuvai pakviestai į NATO sudėti, JAV-ų Senate turėtume įstatymu reikalau-

va, Bulgarija, Serbija, Šios korporacijos, kaip ir bankai „Most“, „Menatep“, „Oneximbank“ turi Rusijos užsienio politikai didesnę įtaką negu „General Motors“ arba „Boeing“ JAV užsienio politikai. Maskva nuolat reikiška nepasitenkinimą Estijos politika rusakalbių gyventojų atžvilgiu, tačiau vengia daryti ekonominį spaudimą, nes estai yra patikimi „Gazprom“ klientai.

Knygos leidejai kviečia bendram darbui ir pokalbiui apie nacionalinį ir tarptautinį saugumą. Kontaktiniai asmenys: dr. Egidijus Vareikis, ASLB pirmininkas, tel. 8 (298)73810, vareikis@cn.lt; Donatas Žiugžda, ASLB valdybos pirmininkas, tel. 8 (22)362521; Aurimas Perednis, ASLB projektų koordiniatorius, tel. 8(288)95826, lata.aslb@yahoo.com.

Audronė V. Škiudaitė

jamą šešiasdešimt septynių (67) senatorių pritarimą. JAV LB Krašto valdyba imasi skubios akcijos iš anksto surasti bent 75 senatorius (tris ketvirtadalius Senato narių), kurie išpareigotų remti Lietuvos priėmimą į NATO. Ši tikslą tikimasi įgyvendinti, į akciją įtraukiant dvidešimt septynių (27) valstyse veikiančius LB-nės vienetus, o taip pat įsteigiant, valstybos mastu, LB vienetų šiose, neįvardintose Amerikos lietuvių gyvenamose valstyse:

Alabama, Arkansas, Delaware, Idaho, Kentucky, Louisiana, Maine, Mississippi, Missouri, Montana, New Hampshire, North Carolina, North Dakota, Oklahoma, South Carolina, South Dakota, Tennessee, Utah, Vermont, West Virginia, Wyoming.

Kreipiamės į tautiečius, gyvenančius aukščiau suminėse valstyse, kviesdami prisidėti prie tautos NATO akcijai. Prašome pranešti JAV LB Krašto valdybai savo vardą, pavardę, adresą, telefoną/faksą ir elektroninio pašto adresą. Krašto valdyba, atsiėmusi valstybių mastu, sugrupuos sutinkančius padėti ir veiksmingą vienetą, išspausdins oficialius laiškus blankus ir pateiks pavyzdinę informacinę medžiagą valdybos pareigūnų ir žiniasklaidos kontaktavimui. Prašomas žinias prašome nukreipti Krašto valdybos vicepirmininkui organizaciniams reikalams:

Dr. Romualdas Kriaučiūnas
1816 Tecumseh River Road
Lansing, MI 48906

elektroninis adresas:

romask@acd.net

Suprasdami svarbią rolę, kurią vaidins minėtų valstybių senatoriai, savo ruožtu, prašome lietuviškos spaudos skaitytojų tautos raginti savo artimuosius ir pažįstamus gyvenančius išvardintose valstyse prisistatyti LB Krašto valdybai ir pasiūlyti talką pagelbėti Lietuvai jos kelyje į NATO sudėti.

LB Informacija
(Teresė Gečienė)

LIETUVIŠKAS ŽIDINYS

Kovo 18 d. Baltarusijoje, Rimdžiunuose, iškilmingai atidarytas Lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centras. Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Baltarusijos valdžios atstovai, šių apylinkių gyventojai, svečiai.

Gervėčių krašto lietuvių kultūros ir švietimo židinys Rimdžiunuose pradėtas statyti 1990 metais. Jį sudaro Rimdžiūnų vidurinė mokykla lietuvių dėstomąja kalba, bendrabutis, sporto salė, gyvenamieji namai ir butai mokytojų. 2000 metais pastatyti Kultūros namai, įsteigtas Lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centras. Statybos darbus vykdė akcinė bendrovė „Ignalinos statyba“.

Visas šis lietuviškas kompleksas Rimdžiunuose pastatytas Lietuvos valstybės lėšomis. Jo statyba ir veikla rūpinasi Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas. Lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centras Rimdžiunuose atvers naujas galimybes šio krašto lietuviams, prisidės prie Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo ir gerų kaimyninių santykių plėtojimo. (ELTA)

buvo pridurtas man peržiūrėti. Pakvietai dalyvauti komiteto posėdyje pirmadienį – sp. 18 d.

1954 spalio 18 d. Pirmadienis
Kietas gerų straipsnių atėjo. Vieną jų galėjau panaudoti vedamuoju. Tuo būdu greičiau galėjau važiuoti į vidurmiestį – Federalinio teismo rūmus, kuriuose įvyko Kersteno komiteto posėdis liudininkams apklausti, tiriant komunistinę agresiją. Posėdžiui pirmininkauja kong. Fred E. Busbey, su kuriuo pertraukus metu mes, kai kurie Alto vykdomo komiteto nariai, nusifotografavome. Šiandien išlaušysiu du lietuvių liudininkai, rytoj dar du bus išklausti.

1954 spalio 19 d. Antradienis
Kongresmanas Fred E. Busbey skambino Kongresinio komiteto komunistų agresijai tirti posėdžio Čikagoje reikalui. Klausė nuomonės apie komiteto paruoštą raportą, kuris

siurinkimas įvyko sekretoriaus raštinėje. Kong. Kerstenas šaukiasi pagalbos rinkimuose. Nutarėm gelbėti tūkstantinę. Būtų gaila, jei jis pralaimėtų. Aptarėm darbotvarkę Alto pilnates susirinkimui, kuris bus New Yorke lapkričio 12 d.

1954 spalio 12 d. Antradienis
Antanas Rudis vakar skambino du kartus ir ilgokai kalbėjo Douglas ir Busbey paramos reikalui. Busbey prašęs pranešti man, kad spalio 18-19 d. Čikagoje bus Kongresinio komiteto posėdis, kurin reikiama paruošti trejetą lietuvių liudininkų. Šiandien tuo reikalui kalbėjau su Jonu Talala, prašiau juos paruošti ir komitetui pristatyti.

1954 spalio 14 d. Ketvirtadienis
Kongresmanas Fred E. Busbey skambino Kongresinio komiteto komunistų agresijai tirti posėdžio Čikagoje reikalui. Klausė nuomonės apie komiteto paruoštą raportą, kuris

buvo pridurtas man peržiūrėti. Pakvietai dalyvauti komiteto posėdyje pirmadienį – sp. 18 d.

1954 spalio 20 d. Trečiadienis
Kongr. Fred Busbey apie pustutinį kartą šiandien skambino, statydamas įvairius klausimus Lietuvos laisvinimo reikalais ir apie metinę politiką. Klausė mano nuomonės.

Dr. P. Grigaitis atvyko pas mane į redakciją. Veliau atvyko A. ir M. Rudžiai ir jų automobilium keliavome į Milwaukee, Wisc., Shroeder viešbutį. Kelionė buvo smagi, nes diena graži. Viešbutį pasiekėm 7:00 v.v. Nuvykę viešbutyje nieko neradome. Tik po aštuntos publikai susirinko į masinį susirinkimą pagerbti Kersteną ir paremti jo kandidatūrą. Mes manėm, kad bus banketas. Taip mums buvo sakę. Kerstenų kažkodėl buvome šaltai priimti. Mus pristatė, lyg ir nenorėdamas. Progra-

mai pasibaigus, Kerstenui padariau pastabą. Susijaudino ir bandė reikalą pataisyti.

1954 spalio 21 d. Ketvirtadienis (Chicago)
Su A. Rudžiu kalbėjau telefonu kelis kartus vis tais pačiais lietuvių reikalais, kuriais įsiai šiuo metu daug sielojasi. Atrodo, kad jis labai nusivylęs Kerstenu ir net užsigavęs.

1954 spalio 27 d. Trečiadienis
Kongr. Charles Kerstenas skambino iš Milwaukee, Wisc. Kalbėjo labai maloniai. Klausė kai kurių informacijų. Įreikoduosias kalbą apie Alto vykdomo komiteto vaidmenį, pravedant jo rezoliuciją. Atrodo, kad nori atitaisyti tą nuotaką, kuri buvo susidariusi spalio 20 d. Taip pat įreikoduosias kalbą apie kongr. Fred E. Busbey. Pažadėjau juosteles panaudoti per „Draugo“ radio valandą.

Bus daugiau

DRAUGAS, 2001 m. kovo 27 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Žvilgsnis atgal – žvilgsnis pirmyn

Atejo metas stabtelėti ir atsigrežti atgal – į Lietuvos Nepriklausomybės šventes, vykusias įvairiuose lietuvių telkiniuose. Ne su kritikos žvilgsniu, bet su džiaugsmu, kad tiek Vasario 16-oji, tiek Kovo 11-oji nubangavo šviesiais ratilais per lietuviškos visuomenės sluoksnius. Tai parodė ne tik gyvą mūsų tautiečių patriotiškumą, bet ir pagarbą svarbiausiems lietuvių tautos įvykiams.

Prisiminus, kad Lietuva praėjusio šimtmečio buvę paskelbė nepriklausomybę net tris kartus, pasididžiavimą skelbia tautos gajumas, atkaklumas ir laisvės troškimas, nepaisant tiesiog neįmanomų kliūčių ant kelio į laisvę. Tiesa, tik du iš tų trijų įvykių yra neišdildomai įrašyti į Lietuvos istorijos puslapius. Trečiasis kol kas paliktas kaboti tarp taip ir ne. Po pernai vasarą skubotai Lietuvos Seime priimto nutarimo įteisinti 1941 m. birželio 23 d., kaip trečiąją Nepriklausomybės šventę, tiek pat skubotai nutarimas buvo atšauktas. Šiuo metu net neįmanoma spėlioti, ar jis netolimoje ateityje vėl gaus eiga, ar paliks tik kaip neišsipildžiusių vilčių priminimas.

Vienas argumentų prieš šios trečiosios nepriklausomybės paskelbimo šventės vartimą tikrove: tuo laiku Lietuva jau buvo vokiečių-nacių okupuota, tad svajonės apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą tegalėjo likti patriotiškai nusiutekusių mūsų politikų vaizduotėje. Nejaugi buvo tikėtasi, kad Hitleris, pradėjęs karą su Sovietų Sąjunga ir pakeliui į naujus Trečiojo Reicho laimėjimus, atsizvelgs į Lietuvos siekius ir paliks ją, tarytum nepriklausomą salelę, savo okupuotos teritorijos vandenynė?

Antra vertus, ir 1990 m. kovo 11 d. Lietuvoje tebesiškai šviesė svetima – ši kartą graži – kariuomenė, o Masdarbus vykdė akcinė bendrovė „Ignalinos statyba“.

Bet ar tikrai šventė? O gal tik „paminėjome“, kaip darėme per pusšimtį metų, gyvendami toli nuo savo tėvynės? Vasario 16-oji tuo metu pas mus nebuvo labai šventiška, nes Lietuvos nepriklausomybė užgniauzė raudonasis

teno komiteto darbus, pasisakė kovosias už Lietuvos nepriklausomybę, iki būsių gyvas.

1954 spalio 20 d. Trečiadienis
Kongr. Fred Busbey apie pustutinį kartą šiandien skambino, statydamas įvairius klausimus Lietuvos laisvinimo reikalais ir apie metinę politiką. Klausė mano nuomonės.

Dr. P. Grigaitis atvyko pas mane į redakciją. Veliau atvyko A. ir M. Rudžiai ir jų automobilium keliavome į Milwaukee, Wisc., Shroeder viešbutį. Kelionė buvo smagi, nes diena graži. Viešbutį pasiekėm 7:00 v.v. Nuvykę viešbutyje nieko neradome. Tik po aštuntos publikai susirinko į masinį susirinkimą pagerbti Kersteną ir paremti jo kandidatūrą. Mes manėm, kad bus banketas. Taip mums buvo sakę. Kerstenų kažkodėl buvome šaltai priimti. Mus pristatė, lyg ir nenorėdamas. Progra-

mai pasibaigus, Kerstenui padariau pastabą. Susijaudino ir bandė reikalą pataisyti.

1954 spalio 12 d. Antradienis
Antanas Rudis vakar skambino du kartus ir ilgokai kalbėjo Douglas ir Busbey paramos reikalui. Busbey prašęs pranešti man, kad spalio 18-19 d. Čikagoje bus Kongresinio komiteto posėdis, kurin reikiama paruošti trejetą lietuvių liudininkų. Šiandien tuo reikalui kalbėjau su Jonu Talala, prašiau juos paruošti ir komitetui pristatyti.

1954 spalio 14 d. Ketvirtadienis
Kongresmanas Fred E. Busbey skambino Kongresinio komiteto komunistų agresijai tirti posėdžio Čikagoje reikalui. Klausė nuomonės apie komiteto paruoštą raportą, kuris

siurinkimas įvyko sekretoriaus raštinėje. Kong. Kerstenas šaukiasi pagalbos rinkimuose. Nutarėm gelbėti tūkstantinę. Būtų gaila, jei jis pralaimėtų. Aptarėm darbotvarkę Alto pilnates susirinkimui, kuris bus New Yorke lapkričio 12 d.

1954 spalio 20 d. Trečiadienis
Kongr. Fred Busbey apie pustutinį kartą šiandien skambino, statydamas įvairius klausimus Lietuvos laisvinimo reikalais ir apie metinę politiką. Klausė mano nuomonės.

Dr. P. Grigaitis atvyko pas mane į redakciją. Veliau atvyko A. ir M. Rudžiai ir jų automobilium keliavome į Milwaukee, Wisc., Shroeder viešbutį. Kelionė buvo smagi, nes diena graži. Viešbutį pasiekėm 7:00 v.v. Nuvykę viešbutyje nieko neradome. Tik po aštuntos publikai susirinko į masinį susirinkimą pagerbti Kersteną ir paremti jo kandidatūrą. Mes manėm, kad bus banketas. Taip mums buvo sakę. Kerstenų kažkodėl buvome šaltai priimti. Mus pristatė, lyg ir nenorėdamas. Progra-

mai pasibaigus, Kerstenui padariau pastabą. Susijaudino ir bandė reikalą pataisyti.

1954 spalio 21 d. Ketvirtadienis (Chicago)
Su A. Rudžiu kalbėjau telefonu kelis kartus vis tais pačiais lietuvių reikalais, kuriais įsiai šiuo metu daug sielojasi. Atrodo, kad jis labai nusivylęs Kerstenu ir net užsigavęs.

1954 spalio 27 d. Trečiadienis
Kongr. Charles Kerstenas skambino iš Milwaukee, Wisc. Kalbėjo labai maloniai. Klausė kai kurių informacijų. Įreikoduosias kalbą apie Alto vykdomo komiteto vaidmenį, pravedant jo rezoliuciją. Atrodo, kad nori atitaisyti tą nuotaką, kuri buvo susidariusi spalio 20 d. Taip pat įreikoduosias kalbą apie kongr. Fred E. Busbey. Pažadėjau juosteles panaudoti per „Draugo“ radio valandą.

Bus daugiau

LEONARDO ŠIMUČIO 1953 M. DIENORAŠTIS

Ištraukos
(Ką Šimutis rašė apie Atstovų rūmų nario C. Kersten ir jo komiteto tyrinėjimus JAV Kongrese)

Nr.20

1954 rugsėjo 13 d. Pirmadienis

J. Talalas buvo užsukęs pasikalbėti Kersteno komiteto medžiagos rinkimo reikalui, bet neturėjau laiko jį priimti.

1954 rugsėjo 29 d. Trečiadienis (Wilkes-Barre, Pa.)

Vincas (Kvetkus) pasitiko stotyje. Užsukau į Susivienijimo centrą. Po to pas Kvetkus vakarienei ir nakvynei. Su Vincu dar nuvykom į Sterling Hotel, kur susitikom su kongr. Bonnin, McTigue ir kitais. Vykau į stotį gen. Bor pasitikti.

1954 rugsėjo 30 d. Ketvirtadienis

Luzerne County teismo rūmuose Kersteno komitetas lai-

kė posėdžius. Apklausinėjo lietuvių, lenkų ir slovakių liudininkus. Posėdis, kuriame išbuvau visą dieną, buvo įdomus. Liudijo Dovydenas ir Malinauskas. Ypač buvo geras liudininkas Malinauskas. Kalbėjo drąsiai ir aiškiai. Turėjo liudyti ir vargonininkas Ramanauskas. Tačiau jis neatvyko, nes pabūgęs, kad jį vietos komunistai neužmušų. Šis įvykis savotišką sensaciją sukėlė, į komiteto rekordus buvo įtrauktas ir plačiai spaudoj net per televiziją pagarsintas.

Vakare Kingston Legion klubo saleje buvo Kongresinio komiteto pagerbimas. Dalyvavo trys kongresmanai ir apie šimtas vietos veikėjų. Pasa-

kiau pagrindinę kalbą Alto vardu angliškai. Kongresmanams pataikiau, nes jie dėkojo.

1954 spalio 1 d. Penktadienis

Ir ši rytą vykau į Teismo rūmus, nes komitetas tęsė savo darbus toliau. Keli įdomūs momentai: grojo a.a. Krėvės-Mickevičiaus dar prieš mirtį įreikoduotą plokštelę – pasakymus apie sovietų smurtą Lietuvoje. Tai pavadino „balsą iš kapų“. Labai stiprus ir įdomus buvo vieno kunigo misijonieriaus parodymas, kaip komunistai okupavo Kiniją ir kaip jie ten siautėjo. Tuo metu jis buvęs Kinijoje misijonierium. Sėdėjęs komunistų kalėjime. Be to, mums, lietuviams, pavyko įrašyti, kad komitetas įtrauktų į oficialiuosius rekordus apie šimtą raštu paruoštų parodymų. Tai ir buvo padaryta.

1954 spalio 6 d. Trečiadienis (Chicago)

Alto vykdomo komiteto su-

siurinkimas įvyko sekretoriaus raštinėje. Kong. Kerstenas šaukiasi pagalbos rinkimuose. Nutarėm gelbėti tūkstantinę. Būtų gaila, jei jis pralaimėtų. Aptarėm darbotvarkę Alto pilnates susirinkimui, kuris bus New Yorke lapkričio 12 d.

1954 spalio 20 d. Trečiadienis
Kongr. Fred Busbey apie pustutinį kartą šiandien skambino, statydamas įvairius klausimus Lietuvos laisvinimo reikalais ir apie metinę politiką. Klausė mano nuomonės.

Dr. P. Grigaitis atvyko pas mane į redakciją. Veliau atvyko A. ir M. Rudžiai ir jų automobilium keliavome į Milwaukee, Wisc., Shroeder viešbutį. Kelionė buvo smagi, nes diena graži. Viešbutį pasiekėm 7:00 v.v. Nuvykę viešbutyje nieko neradome. Tik po aštuntos publikai susirinko į masinį susirinkimą pagerbti Kersteną ir paremti jo kandidatūrą. Mes manėm, kad bus banketas. Taip mums buvo sakę. Kerstenų kažkodėl buvome šaltai priimti. Mus pristatė, lyg ir nenorėdamas. Progra-

mai pasibaigus, Kerstenui padariau pastabą. Susijaudino ir bandė reikalą pataisyti.

1954 spalio 21 d. Ketvirtadienis (Chicago)
Su A. Rudžiu kalbėjau telefonu kelis kartus vis tais pačiais lietuvių reikalais, kuriais įsiai šiuo metu daug sielojasi. Atrodo, kad jis labai nusivylęs Kerstenu ir net užsigavęs.

1954 spalio 27 d. Trečiadienis
Kongr. Charles Kerstenas skambino iš Milwaukee, Wisc. Kalbėjo labai maloniai. Klausė kai kurių informacijų. Įreikoduosias kalbą apie Alto vykdomo komiteto vaidmenį, pravedant jo rezoliuciją. Atrodo, kad nori atitaisyti tą nuotaką, kuri buvo susidariusi spalio 20 d. Taip pat įreikoduosias kalbą apie kongr. Fred E. Busbey. Pažadėjau juosteles panaudoti per „Draugo“ radio valandą.

PANEVĖŽYS — PHILADELPHIA

TERESĖ GEČIENĖ

Praėjusiais mokslo metais, 30 metų išdirbusi pedagogė patarėja (guidance counselor) Philadelphia miesto viešosiose mokyklose, paskutiniuosius septyniolika — Swenson Arts and Technology gimnazijoje, pradėjau galvoti apie ankstyvą pensiją. Kolegos bandė atkalbėti, tikindami, kad be darbo mokykloje gyvenimas bus nuobodus, kad prasidės nesantika šeimoje ir t.t. Norėdama iširti, ar galėsiu pakeisti pensininkės gyvenimą ir ar sutilpsime abu su vyru savo namuose, pasiėmiau, man priklausančias puses metų atosogas (sabbatical). Leisdama laiką su anūkiu ir dalyvaudama lietuviškoje veikloje, mokyklos per daug nepasigedau. Na, ir vyras davė užteklinai erdvės — namuose abu sutilpome, nelabai norėjome dalintis tik kompiuteriu. Nutariau, kad birželio gale ramia sąžine galėsiu su paimta mokyklos aplinka ir mokiniams atsiseikinti.

Paskutiniai darbo pusmetį grįžau 2000 m. vasario 2 d. Vos įėjus į savo kabinetą, paskui mane įlėkė gerai pažįstama juodosios rasės mokinė su jai būdingu reikalaujančiu tonu: „Mrs. Gečys, būtina šiandien pat reikia persiųsti šį mano prašymą į Lincoln High School“ (Swenson'ui gimininga artimiausia gimnazija). Nuraminusi merginą, kad jos prašymas tikrai bus laiku persiųstas, pradėjau žiūrėti, kas jame surašyta, ir vos iš kofei neišvirtau. Anketoje — prašymas dalyvauti ekologinėje moksleivių mainų programoje — Panevėžys, Lithuania! Fax persiuntusi prašymą, puolau skambinti už mainų išvyką atsakingai mokytojai ir sužinoji daugiau apie mainų programą ir kaip į ją išvyką patekti. Žinojau, kad Lincoln gimnazija jau daug metų vykdo tokius mainus ir jos moksleiviai jau yra buvę Kinijoje, Rusijoje, Jordane, Izraelyje ir kitur. Vienais metais amerikiečių važiuojama, o sekanciais iš jų lankyto krašto į Philadelphia atvažiuojama. Jei aš norėsiu kartu vykti, reikės gauti leidimus iš savo ir Lincoln gimnazijos direktorių. Mano direktorius, nors ir be didelio entuziazmo, iškart sutiko mane išleisti. O į Lincoln direktorių reikš laišku kreiptis.

Permiegėjus, o geriau sakant — visą naktį galvoju, kiek daug reikš mokykloje padaryti paskutinį savo darbo pusmetį, atsisakiau šios kelionės į Lietuvą ir nutariau kitais būdais padėti amerikiečiams, besiruošiantiems išvykai į Lietuvą. Tuo labiau, kad vasarą man teks dalyvauti PLB seime Vilniuje.

Porą kartų susitikau su 15-kos moksleivių ir penkių suaugusių palydovų mokytojų, įskaitant ir Lincoln gimnazijos direktorių, grupę. Padalinau informaciją apie Lietuvą ir Panevėžį, paruošiau žodynėlį reikalingiausių lietuviškų žodžių bei išsireiškimų, suminėjau būdingiausius kasdieninio gyvenimo ir etiketo skirtumus. Pabrėžiau, kad dauguma žmonių gyvena daugiaaukščiose mažuose butuose, kurie iš lauko gal prastai atrodo, bet viduje labai gražiai ir jaukiai sutvarkyti.

Lincoln gimnazija turi stiprią aplinkosaugos ekologinę programą, kurios rėmuose buvo organizuojama ir ši kelionė. Paminėjau, kad Lietuvos prezidentas V. Adamkus daug metų buvo vieno Amerikos aplinkosaugos regiono viršininku ir kad aš pabandysiu surengti moksleivių susitikimą su Valdu Adamkumi.

Sėdau rašyti laišką prezidentui V. Adamkui, pranešiau, jog balandžio gale, gegužės pradžioje amerikiečiai moksleiviai su ekologine mainų programa lankysis Vilniuje ir prašiau prezidentą su moksleiviais pasisveikinti ir su jais nusifotografuoti. Kelias savaites vis tikrinau pašto dėžutę ir elektroninį paštą. Pagaliau gavau prezidentūros elektroninę žinią, jog viskas sutvarkyta. Panevėžio 5-tos vidurinės mokyklos direktorius Doniela informuotas.

Prezidentas V. Adamkus ne tik susitiko su svečiais iš Philadelphia ir nusifotografavo, bet visą pusvalandį su jais kalbėjosi. O vakare, kai ir amerikiečiai, ir prezidentas dalyvavo „Romeo ir Juliet“ baletu Operos ir baletu rūmuose, dideliame jaunųjų džiaugsmui, V. Adamkus į juos, sėdintius balkone, atsiskuto ir pamojė. Visa tai atpasakodamas, juodosios rasės mokytojas (grupėje taip pat būta ir penkių juodosios rasės mokinių) retoriškai manęs paklausė: „Terese, kaip tu manai, ar prezidentas mus ten balkone sėdintius galėjo atpažinti ir pamoti?“

Svečiai iš Philadelphia buvo nuvežti į Trakus ir Nidą. Laičio kopomis, nuo jų ridinėjos, stebėjosi, kad jų lietuvių palydovai mokytojai gegužės mėnesį maudėsi šaltoje Baltijos jūroje. Visi kartu tikrino Nevėžio vandenį, rado jį švarų ir savo duomenis pateikė Panevėžio merijai bei miesto žiniasklaidai. Daug kas amerikiečius Lietuvoje stebino — vaišingumas, draugiškumas, mokyklos tvarka ir... tai, kad Lietuva ir Panevėžys — švariausias jų lan-

Philadelphia miesto Lincoln gimnazijos moksleiviai ir mokytojai bei juos lydeję Panevėžio 5-os vidurinės mokyklos mokytojai su prez. Valdu Adamkumi Lietuvos prezidentūroje pernai gegužės mėn.

kytas kraštas ir miestai! Grįžę pastebėjo, kad aš ne visai tiksliai nušvietusi kuklų žmonių gyvenimo lygį. Daugumoje juos globojo šeimos, važinėjantis visureikišiais automobiliais, su Audi, Volvo, BMW ir Mercedesais. Dauguma vaikų, bet ne visi, buvo apgyvendinti privačiuose gražuose namuose arba gan ištaiginguose butuose. Suaugę buvo apgyvendinti viešbutyje. Visi grįžo susižavėję Lietuva ir lietuvišiais. Vienas juodosios rasės moksleivis buvo kviečiamas kitiems mokslo metams grįžti į Panevėžį.

Nepilniems metams praslinkus, š.m. kovo 24 d., amerikiečių globoję panevėžiečiai atvyksta į Philadelphia. Čia jie ras labai skirtingą aplinką, ne tokia, kokia rodoma „Santa Barbara“ ar kitose jiems žinomos „muilo operose“ iš Amerikos. Lincoln gimnazija yra vidutiniame amerikiečių darbininkų bei miesto valdininkų apgyvendinamame rajone. Rasiniu požiūriu — labai mišri mokykla, kurioje sustiprinta tik ekologinė sritis. Mainų programos vadovai, mokytojai ir direktorius ruošiasi nepasiduoti ir ne prašiau priimti svečius iš Lietuvos. Numatyta išvyka į 76'ers profesionalų krepšinio rungtynes, Philadelphia miesto apžiūrėjimas, kelionės į New York, Cape May, Atlanto pajūrio kurortą ir į Washington.

Pasiūliau padėti surengti apsilankymą Lietuvos ambasadoje. Pasirodo, kad viskuo ambasadoje besirūpinanti ir visur susejanti Rita Kazragienė, pirmoji ambasados sekretorė, yra baigusi Panevėžio 5-ąją vidurinę mokyklą, ten dėstoma sustiprinta anglų, kas jai padėjo atsidurti dabartinės svarbios pareigos. 5-tąją vidurinę taip pat yra baigęs gabus nepriklausomos Lietuvos kartos jaunuolis Arnoldas Pranckevičius, trečiojo kurso Colgate universiteto studentas, šiuo metu atliekantis stažuotę Lietuvos ambasadoje. Jo motina, mokytoja Prancevičienė, dėsto anglų kalbą 5-toje vidurinėje ir yra

viena iš mainų programų iniciatorių. Washington miesto ir Lietuvos ambasados lankymas numatytas balandžio 2 d.

Philadelphia Lietuvių Bendruomenės susitikimas su panevėžiečiais įvyks sekmadienį, kovo 25 d. Šv. Andriejaus lietuviškoje parapijoje apie 12 val., po lietuviškų šv. Mišių.

Norėsim juos pasveikinti, su jais susipažinti, parodyti Amerikos lietuvių vaišingumą ir draugiškumą. Tenka pastebėti, kad Panevėžio 5-tos vidurinės mokyklos moksleiviai ne

pirmą kartą lankosi Amerikoje. Praėjusių metų vasario mėnesį mokykla buvo atstovaujama svarstybų (debating) varžybose Pittsburgh, kur lietuvių pelnė trečią vietą, nungdami netgi moksleivius iš kraštų, kur anglų kalba yra gyvenamo krašto kalba.

Džiaugiamės Lietuvos jaunimo pasiekimais. Lietuvoje yra daug gerų mokyklų, auklėjančių ateities kartas Lietuvai. Lauksime daugiau atgarsių apie jų pasiekimus bei gražią veiklą Lietuvoje ir Amerikoje.

IS TOLIMOS KELIONES SUGRĮŽUS

Didelę laimę nusišypojo mums — Panevėžio Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos direktoriui Gražinai Gailiūnienei ir direktorės pavaduotojai Danguolei Lapašinskienei. Šių metų pradžioje mes, pedagogės iš Lietuvos, svečiavomės Čikagoje. Šią kelionę suorganizavo ir finansavo parėmė Pranciškaus Ksaverovo kongregacija bei penktus metus mokykloje dirbantis šios kongregacijos brolis Juozapas Glebas. Mus šiltai priėmė ir visą viešnagės laiką globojo Šv. Kazimiero seserų vienuolyno seselės, kurių nuosirdumas ilgą laiką mums širdyse. Tik seselių deka mės turėjome puikias gyvenimo sąlygas Čikagoje, tik seselių deka susipažinome su Šv. Kazimiero vienuolyno istorija ir dabartimi.

Susipažinome su Čikagos miesto muziejais, architektūra, kunigų seminarija. Tačiau įdomiausia mums buvo apsilankyti Maria gimnazijoje, Marijos Ramybės mokykloje, Popiežiaus J. Pauliaus II katalikiškoje mokykloje, Šv. Mergelės Marijos Gimimo mokykloje. Mes esame labai dėkingos šių mokyklų vadovams, pedagogams, kurie su meile mus priėmė, dalijosi patirtimi. Čia mes susidraugavome su gimnazijos dėsytuoju, susipažinome su ugdymo proceso planavimu bei metodais, stebėjome pamokas, susipažinome su mokomąja medžiaga. Ypač malonu buvo apsilankyti moderniose gimnazijos ir mokyklų skaityklose. Šios kelionės metu kilo daug naujų minčių, idėjų, sumanymų, kuriuos stengsimės įgyvendinti savaime mieste.

Mokykla, iš kurios atvykome, yra penktajame pagal dydį Lietuvos mieste — Panevėžyje. Ji pavadinta pirmojo Panevėžio vyskupijos vyskupo — Kazimiero Paltaroko vardu. Tai vienintelė katalikiška mokykla visoje Panevėžio apskrityje. Joje mokosi 700 moksleivių, dirba 61 pedagogas. Kiekvienais metais mokyklos bendruomenę papildo nemažas būrys moksleivių, nes mokykla šves savo veiklos dešimtmetį.

Kazimiero Paltaroko vidurinėje mokykloje moksleiviai gauna šiuolaikinį mokslo ir kultūros lygį atitinkantį išsilavinimą, tačiau didžiausias

dėmesys skiriamas tikybai. Kiekvienas mokytojas savo dalyką stengiasi pagrįsti krikščioniškos pedagogikos principais ir išugdyti atsakingą lietuvių tautos pilietį.

Kasmet lietuvių dalyvauja įvairių dalykų miesto bei respublikinės viktorinos, olimpiadose, konkursuose. Vis dažniau laimėjome prizines vietas, jog šioje mokykloje tikrai auga nauja karta — sugebanti logiškai mąstyti, argumentuoti diskutuoti, giliai jausti ir išgyventi.

Mokykloje kuriamos prasmingos laisvalaikio bei švenčių tradicijos. Moksleiviai savo meninius sugebėjimus, išvėrimę, protą lavina įvairiose religijose. Tai — dramos studija, choras, paltarokiečių klubas, įvairios sporto sekcijos. Tikrai šventimie visas kalendorines šventes — Rugsėjo 1-ąją, Mokytojų dieną, Vėlines, užgavėnes, Motinos, Tėvo dieną. Taip pat vyksta iškilmingi valstybės švenčių renginiai — Laisvės gynėjų diena, Vasario 16-osios, Kovo 11-osios minėjimai. Mokykloje ruošiamos idomos viktorinos, gimtosios kalbos savaitės, renginiai paskutinei žemės dienai paminėti, organizuojamos įvairios parodos. Visų manymu, ši pamokinė veikla labai svarbi mokyklos bendruomenę, praskaidrina pilką kasdienybę, suteikia džiugią šventišką akimirką.

Mokykla įsikūrusi sename pastate. Tačiau dauguma kabinetų yra gražiai atnaujinti ir sutvarkyti. Žinoma, vis auganti mokyklos kolektyvui dar daug ko trūksta. Ir pirmiausia — šiuolaikines skaityklos, kurioje moksleiviai galėtų ruošti pamokas, savarankiškai skaityti reikalingą literatūrą. Be to, pabuvojusios Čikagoje, mes suvokėme, kad mokyklai trūksta ir daug vaizdinių priemonių, vadovėlių, padalomosios medžiagos. Ką dangi Lietuvos kiekvienais metais mazinamos lėšos, skirtingai švietimui, matyt, tokia pavėdėsis dar ilgai. Tačiau mes, mokyklos vadovės, suvokiame, kad daug svarbiau yra dvasiniai, o ne materialiniai turtai. Todėl ypač džiaugiamės patirtimi, parsivežta iš tokios idomos ir naudingos kelionės. Juk svarbiausia, kad tarp mokyklos įstaigų, esančių skirtinguose žemynuose, užsi-

VISUOTINIS AUKŠTASIS MOKSLAS — SVAJONĖ AR TIKROVĖ

Kelinta savaitė Lietuvoje nerimsta kalbos apie naują LR Seimo švietimo ir mokslo komiteto sudarytos darbo grupės siūlomą Aukštojo mokslo įstatymo pataisą: įvesti visiems aukštųjų mokyklų studentams privalomą 8 minimalių gyvenimo lygių (MGL) dydžio metinį mokesť. Be abejo, šiai naujienai neliko abejingų nei dabartiniai, nei busimieji studentai, jų tėvai. Nevieningos nuomonės laikosi ir aukštųjų mokyklų vadovai bei švietimo ir mokslo ministerijos pareigūnai. Prezidentas V. Adamkus, susitikęs su švietimo ir mokslo ministru A. Monkevičiumi, taip pat jau išsakė savo nuomonę. Jis kategoriškai atmetė šio mokesčio įvedimo idėją. Planuojamos aukštojo mokslo finansavimo sistemos reformos pliusus ir minusus komentuoja švietimo ir mokslo komiteto vyr. patarėjas **Alfonsas Ramonas**.

Naujoji sistema būtų teisingesnė, sako jis, mat mokėti už mokslą turėtų visi studentai, ir tas 1,000 Lt. mokesť būtų nedidelis, jei lyginsime su, pavyzdžiui, 11,000 Lt., kuriuos moka per metus dalis stomatologiją studijuojančių studentų. Beje, darbo grupė, siūlydama Seimui įvesti minėtą mokesť, planavo, kad pakeitimai bus įvesti ne anksčiau negu valstybėje bus sukurta aukštojo mokslo visuotinio kreditavimo sistema, t.y., ne anksčiau negu kiekvienas studentas galės iš valstybės gauti paskolą šiam mokėsiui.

Remiantis minetos darbo grupės skaičiavimais, studentas, pasiskolinęs iš valstybės po 1,000 Lt. kiekvienais metais, tą sumą galėtų grąžinti per trigubai ilgesnį laiką negu jis studijavo, t.y., per 12-18 m. R. Pavilionio teigimu, grąžinant tokią palyginus nedidelę sumą per ilgą laiką, kiekvienam skolininkui tektų išleisti per dieną tik po 90 ct. — mažiau už kavos puodelį.

Maža to, numatytos ir įvairios lengvatos. Apie 30 nuosimčių geriausiai besimokančių kiekvieno fakulteto studentų nuo šio mokesčio būtų atleidžiami po kiekvieno studijų semestro (beje, viešai skelbiama, kad šiuo metu už mokslą moka apie 30 proc. studentų, nors iš tiesų moka, ko gero, pusė). Socialiai remtini galėtų tikėtis papildomo kredito ar net pašalpos, tiesa, tokio pobūdžio pašalpos skurdžiau gyvenantį studentą turėtų pasiekti per savivaldybę.

Kada tokia kreditavimo sistema galėtų būti sukurta? Anot A. Ramono, turint omenyje, kad šiuo metu besimokantys studentai jau yra sudarę sutartis su aukštosios mokyklomis, naujoji sistema galėtų įsigalioji tik naujai įstojusiems. Tais metais pirmo

kurso studentų kreditams valstybė turėtų skirti apie 20 mln. Lt. Suma neatrodo didelė, tačiau kazin ar naujoji tvarka, net jei ras pakankamai šalininkų Seime, išgalios nuo šių metų. Ir abejotina, ar nuo kitų.

Tiesą sakant, jau prieš porą metų svarstant naują Aukštojo mokslo įstatymą, buvo planų įvesti „visuotinį studijų registracijos mokesť“. Tada buvo kalbama, kad jis bus mokamas registruojantis kasmet į studijų programas, ir jo dydis tebus tik kokie 125 Lt. Kaip matyti, ši idėja iš esmės pasikeitė. Viena vertus, gerai, kad visiems bus sudarytos apylygės sąlygos įsigyti bet kokio profilio aukštąjį išsilavinimą — juk jei mokesťis bus vienas, ne tik labai ir labai pasiturintų tėvų vaikas galės pretenduoti į valstybės finansuojamas stomatologijos ar politologijos fakulteto vietas, o neturintų tėvų dukros nestos į kokio nors technikos fakulteto šlifavimo specialybę vien todėl, kad ten už mokslą nereikia mokėti. Tačiau naujoji sistema turi bent keltą „bet“.

Pirmasis, formalus, kuriuo iškart pasiremė tiek studentai, tiek šiam projektui nepriartintys aukštųjų mokyklų rektoriai (pvz., VDU rektorius V. Kaminskas ir VPU rektorius A. Pakerys), įvedus šį 1,000 Lt. mokesť, galutinai atsisakoma nemokamo mokslo principo (nors, būkim atviri, jo jau ir dabar niekas nesilaiko). Formaliai mokėti turės visi, o 30 nuosimčių geriausiųjų bus atleisti nuo to mokesčio — čia jau kaip valstybės galės. Nors, tiesą sakant, aukštosios mokyklos pažėdina 4-ąjį Konstitucijos str. dabar, ir nieko, tik keli studentai yra padavę universitetus į teismą ir laimėję. Suprask — teisūs.

Čia pataisų iniciatoriai savo naudai galėtų pridurti, kad pagal naują siūlomą tvarką visi studentai būtų valstybės finansuojami: pirmąjį semestrą — ne vienas nemokėtų nė lito, o po to, jau remiantis jų pažangumu, 30 nuosimčių turėtų būti nuo mokesčio atleidžiami, likusi dalis — turėtų gauti garantuotą paskolą iš valstybės. Tad naujoji tvarka lyg ir labiau atitiktų LR Konstitucijos nuostatas nei dabar galiojanti.

Kitas svarbus „bet“, į kurį iš karto atkreipė dėmesį KTU studentų prezidentas Mantas Žvirnas, mokesčių lygiava anaipol nesuvienodins skirtingų aukštųjų mokyklų teikiamų diplomų kokybės. Deja, reikia pripažinti, kad kol kas mokyklos teikia studentams labai skirtingo lygio žinias, ir tose mokyklose, kur jos kokybiškesnės, studentai lyg ir turėtų mokėti daugiau. Čia galima pasiremti paties R. Pavilionio palyginimu: jis gaunamas žinias prilygino maisto produktų krepšeliui, kurio kainos didžiają dalį dengia valstybė, bet kažkiek turėtų susimokėti ir pirkėjas. Taigi, tas krepšelis kai kuriose aukštosiose atrodė palyginus skurdžiai.

Į pastarąjį priekaištą pataisos rengėjai, ko gero, irgi galėtų atsakyti — įvedus naują tvarką, atsirastų normali konkurencija tarp aukštųjų, nes patys studentai stengsis pasirinkti geriausią iš jų.

Kita problema — pačių studijų savikaina. Minėtos stomatologijos studijos, ko gero, ir kainuoja gerokai brangiau nei, pavyzdžiui, filologijos, kur nereikia nei specialios įrangos, nei medžiagų.

direktori Gražina Gailiūnienė
direktorės pavaduotoja
Danguolė Lapašinskiene

Nukelta į 7 psl.

Maria gimnazija Čikagoje neseniai apsilankė Panevėžio Vysk. Paltaroko mokyklos direktorė ir du mokytojai, norėdami susipažinti su Amerikoje veikiančios katalikiškos gimnazijos darbo metodais, kuriais galėtų pasinaudoti ir Lietuvoje. Vienas toks projektas jau įgyvendintas — pagal Maria gimnazijos pavyzdį, įvesta 10 min. auklėjimo pamokėlė kiekvienos mokslo dienos pradžioje. Nuotraukoje (iš kairės) Maria gimnazijos prez. ses. Margaret Zalot, SSC, Danguolė Lapašinskiene, K. Paltaroko mokyklos direktorė Gražina Gailiūnienė ir Maria gimnazijos dir. Kathleen King.

VYSKUPO M. VALANČIAUS 200 GIMIMO METINŲ MINĖJIMAI

Marijampolėje

Vasario 18 d. Marijampolėje vyskupo M. Valančiaus 200 gimimo metų minėjimas prasidėjo prokatedroje, kur šv. Mišias aukojė ir pamokslą pasakė Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, MIC. Per pamokslą ganytojas pažymėjo, kad jau daug kartų Lietuva stebino pasaulį savo ryžtu ir iškiliais žmonėmis. Toks buvęs ir vyskupas M. Valančius. Jo įvairiapusė veikla, indėlis į kultūrą, nuopelnai blaivinant tautą ypač atspindėjo šios tautos asmenybės atsivėrimą ir meilę Lietuvai.

Po šv. Mišių Marijampolės municipalinio dramos teatro salėje M. Valančiaus blaivybės sąjūdis surengė minėjimą, kuriame dalyvavo šio sąjūdžio įkūrėjas vilnietis J. Kančys bei vysk. J. Žemaitis, MIC. Vilkaviškio vyskupijos ganytojas tarė trumpą sveikinimo žodį, palinkėdamas kuo daugiau žmonių persiimti M. Valančiaus blaivybės dvasia. Minėjimo dalyviai taip pat klausėsi liaudies dainų, žiūrėjo vaidinamus trumpus Valančiaus literatūrinius kurinėlius. Meninėje programoje dalyvavo Marijampolės 6 vidurinės mokyklos, Liudvinavo bei Kazlų Rūdos valančiukai, Marijampolės M. Valančiaus blaivybės sąjūdžio nariai ir kiti šio sąjūdžio entuziastai.

Kaune

Vasario 19 d. Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje įvyko tradicinis gyvojo žodžio almanachas „Ažuolynas“, šį kartą skirtas vyskupui Motiejui Valančiaus, 200 gimimo metinėms paminėti.

Vakaro metu mons. doc. dr. Vytautas Vaičiūnas pristatė vyskupą Motiejų Valančių kaip iškilią ir uolų ganytoją, „mokejusių skaityti laiko ženklius, gerai supratusių, ko reikia to meto žmogui“. Anot mons. V. Vaičiūno, vyskupas Motiejus Valančius buvo pirmasis lietuvių vyskupas, emėsis rašyti pastoracinius laiškus. Ypač pažymėtini jo ganytojiški laišukai liaudžiai. Prelegentas akcentavo Žemaičių ganytojo nepaprastą gebėjimą bendrauti su įvairių luomų, skirtingos socialinės padėties žmonėmis. Motiejus Valančius mokėdavęs prabilti į kiekvieną. Mons. doc. dr. V. Vaičiūnas pateikė statistinių faktų, liudijančių ypatingą Didžiojo ganytojo pastoracinį uolumą. Vyskupo M. Valančiaus iniciatyva imtasi atstatyti apgriuvusias ir statyti naujas bažnyčias, jo vyskupavimo metu pastatytos 49 naujos bažnyčios. Žemaičių vyskupas itin ragino gauti esamas ir steigti naujas parapijas pradžios mokyklas. Jo rūpesčiu 1853 m. jau veikė 141 pradinė mokykla, jose mokėsi 4,394 mokiniai. M. Valančius rūpinosi ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų švietimu, ypač gimtąja kalba, skatino kunigus steigti bibliotekas, pats rašė ir kitus ragino rašyti lietuviškai. Mons. V. Vaičiūnas priminė, kad vyskupas Motiejus Valančius buvo teologijos mokslų daktaras, turėjęs nemažą pedagoginio darbo patirtį, ir apgailestavo, jog ne išliko M. Valančiaus teologinių darbų. Prelegentas visiems susirinkusiems linkėjo patirti nepaprastą šio ganytojo tėviškumą, šilumą „Motiejus Valančius – tikras gero ganytojo pavyzdys“, – sakė mons. V. Vaičiūnas.

Vilniaus universiteto dėstytojas, literaturologas doc. Juozas Jasaitis kalbėjo apie Motiejus Valančiaus kultūrinę

bei šviečiamąją veiklą. Anot jo, M. Valančiaus knyga „Žemaičių vyskupystė“ – antrąjį tokio užmojo ir svarbos po Simono Daukanto „Budo...“, liudijanti, kad lietuvių kalba galima rašyti mokslo veikalus. Prelegentas pažymėjo, kad visa įvairialypė Žemaičių ganytojo veikla krypto į katalikų tikėjimo išsaugojimą. „M. Valančius buvo katalikybę gynusi uola, į kurią atsitrenkė carizmas“, – teigė doc. J. Jasaitis. Jis akcentavo M. Valančiaus dorą ugdančią, blaivybę skatinančią veiklą. Antai šiam ganytojui ėmus propaguoti blaivybę, nustojo veikti 87 spirito varyklos, o į biudžeto įplaukų sumažėjimą atkreipė dėmesį net aukščiausia carinė valdžia. M. Valančius buvo įpratęs savo ganomuosius raginti ne tik raštu, bet ir gyvu žodžiu, dažnai juos lankyti. Siekdamą pažaboti jo įtaką žmonėms, carinė valdžia priverė jį persikelti gyventi į Kauną ir uždraudė jam išvažiuoti bent kiek toliau už miesto ribų. Tačiau visos valdžios priemonės nesutrukdė vyskupui Valančiui slapta organizuoti lietuviškų knygų leidybos Prūsijoje ir jų platinimo Lietuvoje. Anot prelegento, M. Valančius lietuviškųjų knygų leidybai ir platinimui iš viso išleido per 8,000 carinių rublių. Doc. J. Jasaitis pabrėžė nepaprastą Valančiaus įžvalgumą, pažiūrų platumą ir meilę kiekvienam žmogui. Baigdamas kalbą doc. J. Jasaitis paskaitavo žodžius iš M. Valančiaus Testamentinės gramatos: „Norėčiau ir numirę būti jums naudingas, ir būsiu“.

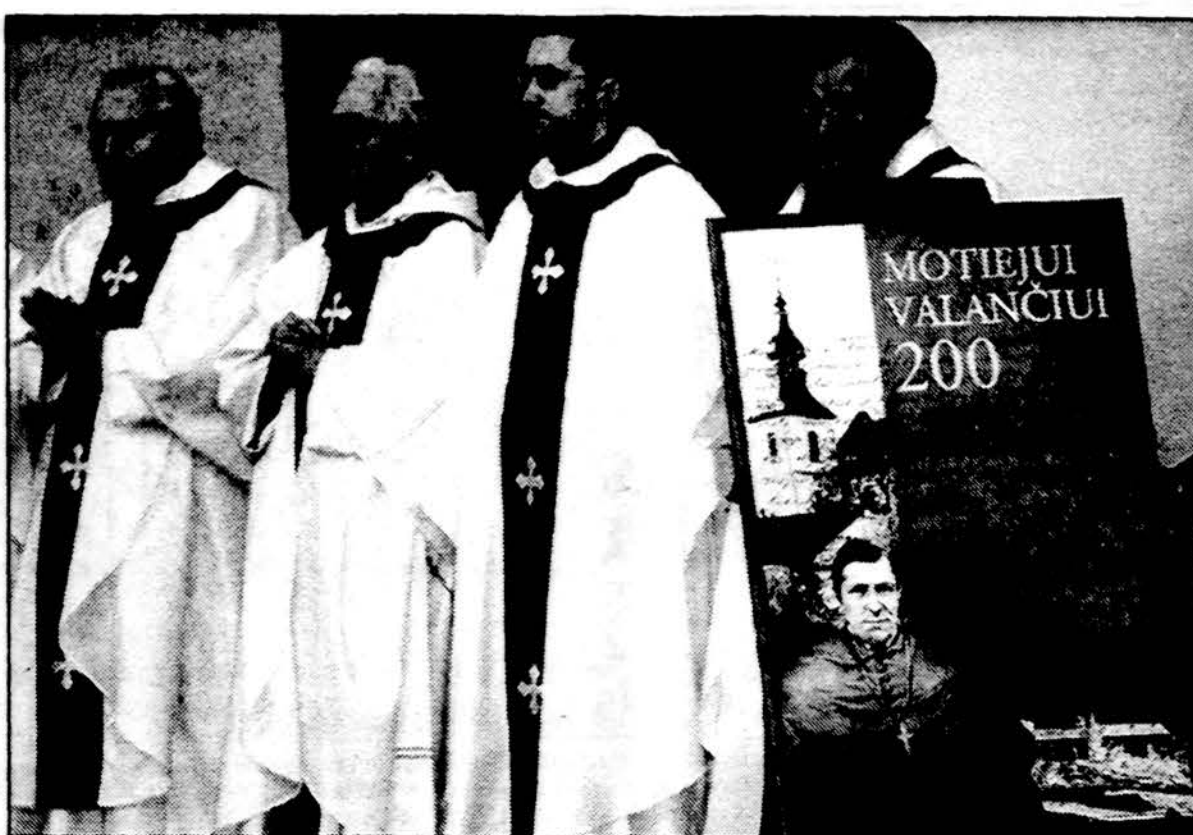
Vakarą pajūrinio aktorų Egidijaus Stanciko, Sauliaus Bagaliūno bei Arūno Žemaitaičio skaitomos ištraukos iš Motiejus Valančiaus kūrybos bei suvaidinta ištraukėlė iš Kazio Sajos pjesės „Žemaičių piemu“. Muzikiniuose intarpuose religines giesmes giedojo Valerijos Čepienės ir Vilmos Cepaitės duetas.

Vilniuje

Vasario 24 d. Vilniuje M. Valančiaus 200 metų jubilėjaus minėjimas prasidėjo Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, kur šv. Mišias šia proga koncelebravo Telšių vyskupas A. Vaičius, Vilniaus vyskupas augziliaras J. Boruta, SJ, Telšių vyskupas augziliaras J. Kauneckas, Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius Hans Friedrich Fischer. Liturgija prasidėjo iškilinga procesija, kurioje ejo vyskupai ir Vilniaus kunigų seminarijos auklėtiniai.

Ižangos žodyje vysk. A. Vaičius pasidžiaugė, kad Žemaičių vyskupo minėjimas pradedamas Vilniaus katedroje, kurioje kun. M. Valančius 1850 m. buvo išventintas vyskupų. „Maldaukime Viešpatį Dievą ir Aušros Vartų gailėtingąją Motiną Mariją“, – kalbėjo vysk. A. Vaičius, – kad suteiktų mums visiems vysk. M. Valančiaus dvasios daryti, kas tik įmanoma, kad Lietuva pakiltų į blaivybės, dorumo, atsivėrimo kelią. Per pamokslą vysk. J. Boruta, SJ, pabrėžė, jog šiandien minimas vyskupas Motiejus Valančius XIX šimtmečio ir vėlesnių laikų Lietuvai buvo Dievo apvaizdos palaima, ir išreiškė viltį, jog Valančiaus minėjimai padės atgauti tą tikėjimą ir pasitikejimą Viešpatiu, kuriais buvo apdovanotas Žemaičių vyskupas.

Po pietų Akademiniame dramos teatre prasidėjo M. Valančiui skirtas iškilingas va-

Vilniaus arkikatedroje vasario 24 d. buvo minimos vysk. Motiejus Valančius 1801-1875) vyskupo buvo konsekruotas 1850 metais. Tai buvo pirmas Žemaičių vyskupas, kilęs iš valstiečių šeimos, be didžiulių nuopelnų Bažnyčiai. Į Lietuvos kultūros istoriją vysk. M. Valančius įėjo kaip rašytojas, istorikas, lietuvių švietėjas, jų dorovės sergetojas.

Kestucio Vanago (Elta) nuotrauka.

VELNIO KOPLYČIA KĖSINASI Į DIEVO BAŽNYČIA

Praėjusios vasaros pabaigoje grupė Lietuvos evangelikų liuteronų lankėsi JAV, dalyvavo Concordia seminarijoje Ft. Wayne, Ind., surengtame nepaprastame seminare apie Bažnyčios misiją Dievo sukurtame pasaulyje, lankėsi Čikagoje. Vienas šios grupės narys buvo teisininkas iš Kauno **Jonas Kairevičius**. Susigūlęs kelionės išpuodžiama, „Draugo“ korespondentė paprašė jį pasamprotauti apie dvasinį gyvenimą Lietuvoje ir palyginti jį su patirtu Amerikoje.

– Trumpai prisiminkite kelionę Amerikoje. Ką daryti kelionėje turėjo dvasininkas, žinoma, krepšė dėmesį į tos šalies dvasinį gyvenimą. Ar jis skiriasi nuo Lietuvos?

– Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia yra Pasaulinės liuteronų sąjungos narė. Prieš keletą metų pradėta bendrauti su kita didele liuteronų Bažnyčia – Lutheran Church – Missouri Synod. 2000 m. vasarą Missouri Synod delegacija dalyvavo Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios sinode Tauragėje. Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios sinodas ir Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupas bei konsistorijos pirmininkas Jonas Kalvanas laikosi nuomonės, kad gera turėti daug draugų, kad reikia visų klausytis, mokytis, o po to pasirinkti savąjį kelią. Beje, vyskupas Jonas Kalvanas yra Lietuvos Ekleumeninės bažnyčios tarybos, besirūpinančios visų krikščioniškųjų Bažnyčių bendrybe, pirmininkas.

Dvasinis gyvenimas JAV, kur į vieną tautą lydos daug bažnyčių ir daug kultūrų, yra ir panašus į Lietuvos dvasinį gyvenimą, kur taip pat veikia ne viena bažnyčia, ir skirtingas. Konfesiniai skirtumai yra akivaizdūs, tačiau skirtumų būna ir tos pačios konfesijos mokymuose bei praktikoje. Į

karas. Sausakimšoje teatro salėje skambėjo Vilniaus arkikatedros bazilikos senųjų giesmių ansamblio atliekamos giesmės, giedojos choras „Aidija“, grojo Valstybinis Vilniaus kvartetas, buvo rodomos ištraukos iš dokumentinio filmo „Mirtis – gyvenimo durys“, aktorius V. Radvilavičius skaitė ištraukas iš M. Valančiaus testamentinio laiško. Iškilingo vakaro dalyviai klausėsi pranešimų: vysk. J. Boruta, SJ, savo pranešime „Vyskupas M. Valančius – naujo tipo ganytojas Lietuvos Bažnyčios istorijoje“ priminė, kad M. Valančius visų pirma buvęs ganytojas, besirūpinan-

Concordia Theological Seminary atvykome studijuoti liuteronystės ištakų. Sakomės esą liuteronai. O ką tai reiškia? Žinoma, per vieną dvi savaites atsakymus rasti ne visada pavyksta, tačiau tolesnės teologijos studijoms tai yra puiki paspartis. Man tai buvo bendrojo lavinimosi dalykai, o mūsų Bažnyčios vyskupas ir kunigai turėjo labai gilių disputų.

Laisvu metu, pasidaliję į dvi grupes, Čikagoje aplankėme Tėviškės ir Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijas. Mus pasitiko kunigai Jonas Juozupaitis ir Valdas Aušra. Evangelikų liuteronų bažnyčios išvystikę vyskupas A. Dumpys buvo išvykęs. Dalyvavome pamaldose, bendravome su parapijčiais, gyvenome jų namuose, dairemės po Čikagą. Šios parapijos yra ne tik religijos, bet ir lietuviškosios kultūros židiniai. Štai Lietuvoje jau išspausdintas pirmasis „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ tomas, kurio rengimą ir leidimą globoja „Mažosios Lietuvos fondas“. Šio fondo nariais yra mazietuviai, kurių didesnė ar mažesnė dalis laikėsi ar laikosi liuteroniškosios tradicijos.

Amžių būvyje vykstantis tautos gyvenimas iškelia į istorijos areną įvairias žmonių grupes, kurių įnašas į tautos istoriją yra skirtingas, bet sudaro nedalomą visumą. Lietuva laikoma katalikišku kraštu, tačiau į mūsų kultūrą didžiulį indėlį įneša ir evangelikai liuteronai, kurių kunigais buvo Martynas Mažvydas, Kristijonas Donelaitis ir kiti švietuliojai.

– Lietuvoje nelengva ekonominė padėtis, bet pernelyg didelis susipriešinimas ne vienai valdžiai neleidžia ramiai dirbti. Neseniai, klausydamasi „Svoboda“ radijo rusiškai, įsiminiau vieno Rusijos rašytojo frazė, kad „gerovės

tis savo ganomaisiais. Jam rūpėjo ne atskiri žmonės, bet visi jo ganomieji, ypač paprastieji valstiečiai. Kartu Žemaičių vyskupas buvo pasirengęs dėti kiekvienam, neskirstydamas žmonių pagal tautybę ir tikėjimą. Prof. J. Girdziusakas akcentavo šio iškilaus žmogaus svarbą lietuvių tautai. „Vyskupo M. Valančiaus epocha buvo 'pragiedruliai' žmonių sielose ir tautos gyvenime, apsaugoje ir sustiprinę lietuvių tautos pagrindus, kurie ir šiandien yra mūsų viltis“, – sakė prof. J. Girdziusakas.

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 4

laipsnis tolygus moralės laipsniui“. Ar nematote ir Lietuvoje daugiau dvasinių, negu ekonominių problemų?

– Nepamirškime, kad gyvename lūžio laikotarpiu: vadinamoji socialistinė ar valstybinė nuosavybė tampa privačia. Socializmo doktrina žuvo. Privatizavimas neišvengiamas, nes per privacią nuosavybę turėtų prasidėti normalus ūkio vystymasis.

Girdėjau posakį, kad ten, kur Dievas stato bažnyčią, vėlnias tuoj pat rėntia koplyčia. Nepriklausomybė – mūsų Bažnyčia, o nenormalūs turiniai santykiai – vėlnio koplyčia. Kartais ta „vėlnio koplyčia“ taip iškyla, kad bando užstoti bažnyčią.

Vienas žinomas teisininkas mūsišką privatizavimą pavadino „kriminalizuotais civiliniais teisiniais santykiais“. Konstitucinis teismas vieno sprendimo motyvuose įrašė, kad „iš netiesos negali gimti tiesa“. Lietuvoje kol kas bandoma iš „kriminalizuotų civilinių teisinių santykių“ sukurti tiesos regimybę. Žmonėms perama ideja, kad pirmasis milijonas turi būti pavogtas....

Buvusi partinė ir ūkinė nomenklatura niekur nedingo. Ji valdė ir tebevaldo turtą, slėpdama savo veidus po demokratijos vertybių uždanga. Tie, kurie turtą iš žmonių atima, dedasi žmonių gynėjais ir priverčia balsuoti už save ar savo statylinius.

Tokiame fone keblu kalbėti apie moralę. Ar moralu bankrutuojančių imonių direktoriams gauti milžiniškus atlyginimus, kai dirbantieji po kelio mėnesių negauna minimalios algos?

Laikraščiuose rašoma ir girdime per televiziją, kad dėl visko kalta lietuvių tauta, kartais menkinantią vadinama lietuvičiais. Nereikėtų sutapatinti tautos su „kriminalizuotų civilinių teisinių santykių“ dalyviais. Ne lietuvių tauta kalta, kad okupantai 1940 m. suėmė jos ūkinį gyvenimą ir pasikėsinę į dorovę. Lietuvos ūkis be abejonės atstotų atstotų, bet tam prireiks nemažai laiko. Didžioji dauguma žmonių yra išlikę dori. Dorovės prireiks visiems, net ir tiems, kurie dabar į ją mato ranką. Sakoma, girtuoklis nenori, kad jo vaikai būtų girtuokliai.

Kas atsitiko per pastaruosius rinkimus į Seimą? Nomenklatura išėjo į viešumą, ji vėl „gina“ darbo žmonių interesus. Vadinamos kairiosios partijos jungiasi. Dešiniosios burtos, nes jos irgi nomenklaturės palėstos. Asmenys, kuriuos galėtume kildinti iš pasipriešinimo kovų dalyvių,

KTU STUDENTŲ KORPORACIJAI „PLIENAS“

Studentų korporacija – vyrija „Plienai“ buvo įkurta Vytauto Didžiojo universitete 1931 metais vasario 23 dieną. Tai buvo orientacinė organizacija, kurios veiklos nuostatai atspindėjo šūkyje: lietuviškumas, broliškumas, patvara ir darbas!

1940 metais korporacijos veikla buvo nutraukta. 1995 metais kovo 8 dieną Kauno Technologijos universitete JAV gyvenančių plieniečių inžinieriaus Pijaus Jaunucio Nasvyčio, KTU Dizaino ir Technologijos fakulteto profesoriaus A. Matukonio ir kitų buvusių prieškarinių vyrių narių iniciatyva, studentų korporacija „Plienai“ buvo atkurta. Pagrindinis organizacijos tikslas – suburti aukštųjų technikos mokslus studijuojančius jaunuolius į tamprią brolišką šeimą, ne-

priklausomai nuo jų politinių bei religinių pažiūrų, ugdyti tautinę savimone, intelligen-tiškumą bei taurumą, remiantis dora, visuomenės santarvės ir tolerancijos principais. Šiandien korporacijoje yra per penkiasdešimt narių.

Atkurta studentų korporacija „Plienai“ kovo 21 dieną Kauno Technologijos universiteto aulioje (A. Mickevičiaus gatvė 37) minės savo įkūrimo septyniadesimties metines. Bus pristatyta naujoji knyga „Vyrija Plienai 1931-2001“, kurioje aprašomi ne tik senųjų plieniečių nuveikti darbai, bet ir atkurtos korporacijos veikla. Korporacijos valdyba su dėkingumu pažymi, kad didžiąją knygos leidybos išlaidų dalį paaukojo JAV-se gyvenantys „Plieno“ inžinierių korporacijos nariai.

Vadas Aurelijus Domeika

LĖŠOS DONELAIČIO MUZIEJUI

Rusijos Karaliaučiaus srities administracija skyrė 950,000 rublių (132,500 litų) lietuvių pasaulietinės poezijos pradininko Kristijono Donelaičio muziejui Tolminkiemyje atnaujinti.

Apie šį sprendimą Lietuvos kultūros viceministrei Inai Marčiulionytei Karaliaučiaus srities administracijos atstovai pranešė per Lietuvos regionų ir Karaliaučiaus srities bendradarbiavimo tarybos posėdį. Bendradarbiavimo susitarimas tarp Lietuvos Kultūros ministerijos ir Karaliaučiaus apskrities administracijos buvo pasirašytas 2000 metais.

Kaip sakė Kultūros ministe-

rijos Muziejų skyriaus vadovas Romanas Senapėdis, pinigai bus panaudoti Donelaičio muziejui Tolminkiemyje (dabar - Čystyje Prudy) remontui. „Muziejui reikia pakeisti stogą, perdažyti pastatą, viduje įrengti naują šildymo sistemą. Tai mes aptarėme pernai, abiejų šalių darbinį grupių susitikime“, sakė R. Senapėdis.

Taip pat tikimasi atnaujinti parodas bažnyčioje ir šalia esančioje koplyčioje.

Gimęs 1714 m. Karaliaučiaus srityje, K. Donelaitis nuo 1743 metų iki gyvenimo pabaigos buvo Tolminkiemio klebonas. Čia jis sukūrė garsiąją poemą „Metai“. (BNS)

PREMIJOS IR STIPENDIJOS

Vyskupo Motiejus Valančius jubiliejų paminėti

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, vertindama vyskupo Motiejus Valančiaus įnašą Lietuvos istorijoje, įsteigė dvi stipendijas užsienyje gyvenantiems lietuvių kilmės studentams už mokslo darbus, susijusius su vysk. Motiejum Valančiumi, jo darbais ir laikmečiu. PLB siūlo 3,000 dol. stipendiją už disertaciją, 1,000 dol. už studiją (mokslo rašinį), stengdamasi plačiau atskleisti Valančiaus skelbtas krikščioniškasias humanistines ir tautines idėjas, jo iškeltas moralines vertybes.

PLB skelbia 1,000 dol. premiją, atvirą visiems, už originalų kūrinių apie Motiejų Valančių, jo kūrybą ir (ar) skelbtas idėjas, pasirinkta tema. Pavyzdžiui „Blaivybė M. Valančiaus raštuose“, jo apysakų, inscenizavimas; literatūros veikėjų posakiai su iliustraci-

jomis; jo kalbos žodyno, liaudies išsireikimų paaiškinimai – pamokos; tautosakos, patarlių iliustracijos; šiomis temomis žaidimai bei kita. Tai galėtų būti elektroninis puslapis, CD-ROM, kompaktinė plokštelė, vaizdajuostė, muzikos, teatro, dailiojo meno ar rašyto žodžio kūrinys, plakatai-reklamų serija, „komiksų“ knygelė ar kitas originalus darbas.

Šios premijos mecenatai yra Ladbardių draugija, vadovaujama dr. Lino Sidrio, nes ladbardių draugijos tikslas taip pat yra skleisti valantiškas idėjas, skatinti dvasinių vertybių įsisąmoninimą lietuvių tarpe.

Detales informacijas teikia PLB vicepirmininkė kultūros reikalams Laima Žlobienė, 1500 Lake Shore Dr. South, Barrington, IL 60010, el. p.: lzloba@hotmail.com

asmenys, kuriems svarbios pilnutinės demokratijos ir krikščioniškosios vertybės, prie valdžios beveik neprieidžiami.

Dorovės pamokų gauname iš išeivijos, 1998 m. studijų savaitės Druskininkuose metu keliavome Dūkijos mėsais ir aplankėme partizanų kovų vietas. Prie partizanų vado A. Ramanausko-Vanago žemines apie kovas pasakojo išlikęs gyvas partizanas ir po to su dviem paaugliais savo vaikais gražiai padainavo partizanų dainų. Tai buvo jaudinantis susitikimas. Ir štai prie žilagalvio partizano prieina ambasadorius Vytautas Antanas Dambrava ir sako: „Mes, išeivijos lietuviai, turime jūsų atsiprašyti. Mes turėjome geresnės kovos ir gyvenimo sąlygas... Tiksliai visų žodžių neatsimenu, bet

įspūdis buvo milžiniškas. Žmonės susimastė...“

O kas atsiprašė partizanų, tremtinių ir nekaltai reprimuotųjų Lietuvoje? Ar nomenklatura tai padarė? O kodėl skaldosi dešiniosios partijos, taip pat priežasių yra daug. Norėčiau pabrėžti politines kultūros stoka. Kai kurios asmenybės negali paaugti asmeninių ambicijų vardan Lietuvos. „Ji laisvė fonda“ lietuviškai kultūrai ugdyti svarstymuose apie valstybės pagrindus. „Ji pilnutinė demokratija“ rašoma: „Reikalavimas pagerbti teises pačiam sau tuo pačiu yra reikalavimas jas pagerbti ir kitam. (...) Ugdymame stiprią savo asmens pasaulėžiūrą, bet savųjų pasaulėžiūrų skirtymams negrįskime savo politinio susigrupavimo“.

Parėngė Audronė V. Škidaite

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

„KAS IŠ JŪSŲ BE NUODĖMĖS...“

V Gavėnios sekmadienis

Praejusio sekmadienio liturgijoje apmąstėme jaudinančią sūnaus palaidūno istoriją. Šiuo palyginimu Viešpats ragino mus tikėti begalinio dangiškiojo Tėvo gailėstingumu ir priimti susitaikinimą su juo per Atgailos sakramentą. Šiandien nuo parabolės pereiname prie tikroviškos istorijos, tačiau tema pasilieka ta pati, tik labiau sutelkta į krikščioniškos atgailos aspektą. Kiekvienas atleidimas ir susitaikinimas su Dievu vyksta per Jėzų Kristų. Ši tikrovė dar labiau paguodžianti negu buvusios parabolės. Parabolėje vyresnysis sūnus pagietingai liko namie, o tikrovėje vyresnysis sūnus — Jėzus Kristus išėjo ieškoti jaunesniojo pradžios.

Šiandienos Evangelijos epizodas įtrauktas į vėlesnę Jono evangelijos redakciją. Jis istoriškai dera su evangelisto Luko perduotais epizodais bei parabolėmis ir puikiai atitinka Jėzaus žodžius: „Atėjau ne teisti, bet gelbėti“ (plg. Jn 3, 17).

Svetimavimo epizodą galime suskirstyti į tris kadrus: Jėzus ir minia; Jėzus ir nusidėjėlis; Jėzus ir mes. Ši kartą minia sudarė ne tik fariziejai, bet ir mes, ipratę kaltinti savo brolius.

Jėzus ir kaltintojai

Jėzus mokė aplink susibūrusius žmones. Netikėtai į klausytojų būrį atvedama fariziejų apsupta moteris. Šie triumfavo klausia: „O tu ką pasakysi?“ Iš tikrųjų jiems rūpi ne klausiti, bet spėti piktels. Juk Jėzus sakė atėjęs ne panaikinti įstatymą, bet jį įvykdyti. Tokiu atveju jis turėtų elgtis pagal Mozės įstatymą ir prisidėti užmušant moterį akmenimis. Tuomet jis prarastų tą žmones žavinčią gailėstingumo aureolę, kuri taip dirgina fariziejus.

Jėzus prakalbo ne iš karto. Jis pasilenkęs rašo ženklus. Galbūt jis mąsto apie pašneko kėslus, gal nori, kad kažkas aprimtų įsibaiminusi moteris. Šiame Jėzaus paveiksle susilieja žmogiškumas ir dievybė. Galiausiai jis pažvelgia į juos ir sako: „Kas iš jūsų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“. Jėzus pažino kiekvieno žmogaus širdį. Reikia atsiminti, jog Dekalogas draudė ir svetimavimą mintimis geidžiant svetimos moters. Tyla tampa nebepakečiama. Vyresnįjį pradeda vogčiomis trauktis šalin. Galbūt juos išgąsdino mintis, kad Jėzus gali iš tikrųjų permatyti jų praeities gyvenimą ir išsirti, ar jie nenusižengė Dekalogo įsakymui, draudžiančiam geisti svetimos moters.

Jėzus ir svetimautoja

Teismo salė išužėję. Joje liko tik teisėjai ir kaltinamoji. Jėzus atsitiesęs pažvelgė į moterį: „Moterie, kur jie pasidėjo? Niekas tavęs nepasmerkė?“ Tik ką išgyvenusi siaubą moteris jaučiasi nušviesta gailėstingumo žvilgsnio. Joks vyras nebuvo patį žvelgęs į ją. Jėzus palydi moterį žodžiais: „Nė aš tavęs nepasmerkiau. Eik ir daugiau nieko nebeklausia, matyt, atpažįsta jos širdyje atsiradusį gailumą.“

Jėzus yra vienintelis be nuodėmės. Jis vienintelis turėjo teisę pirmasis mesti akmenį,

įvykdydamas Įstatymą ir keršydamas dėl pažeistos Dievo garbės. Tačiau atsikako tos teisės smerkti, nes, kaip ir Tėvas, nori ne nusidėjėlio mirties, bet trokšta, kad jis atsivertų ir gyventų (plg. Ez 33, 11). Galime būti tikri, jog moteris, patyrusi Jėzaus atleidimą, begalinį supratimą ir užuojautą, pajuto širdyje viltį naujos meilės, labai skirtingos nuo trumpalaikio ir nuviliančio jausmo.

Jėzus ir mes

Ši Evangelijos vieta visuomet kiek trikdavo krikščionis — juk Jėzus atleidžia, tarsi neužduodamas jokios bausmės už atgailą. Buvo laikai, kai svetimavimas laikytas nuodėme be galimybės atleisti. Tik gana neseniai ši Evangelijos istorija buvo įtraukta į sekmadienio liturgiją. Sūnaus palaidūno parabolė iš tikrųjų byloja apie visą gyvenimą apimančią atleidimą. Tačiau tenai Jėzus pasakojo palyginimą, o čia pateikiama tikroviška istorija.

Paliekant nuosalyje redakcinius klausimus, kaip šis epizodas buvo įtrauktas į Jono evangeliją, vis dėlto neverta abejoti pasakojimo istoriškumu. Šia istorija anaipol ne norima teigti, jog svetimavimas nėra nuodėmė. Svetimavimas čia aiškiai, nors ir subtilia forma, pasmerkiamas: „Daugiau nebusisidėk“. Nė vienas labiau už Jėzų nėra priešingas svetimavimui mintimis: „Kiekvienas, kuris geidulingai žvelgia į moterį, jau svetimauja savo širdimi“ (Mt 5, 28).

Šiandienos Evangelija kalba apie mūsų kasdieninių ipročių šaknis. Tiesa, šiandien nebe mėtome akmenimis, nes tai draudžia civiliniai įstatymai. Tačiau jokie įstatymai neriboją apkalbų ir kandžio kritikos. Kaip dažnai draugiškų pokalbių metu smerkiama ne nuodėmė, bet žmogus. Pasakodami apie kitų elgesį, nesąmoningai iškeliamės savo dorybę, panašiai kaip anas fariziejus, demonstratyviai meldėsis šventykloje: „Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti“. Šiandien Jėzus siūlo vaista nuo šio blogo ipročio: „Kas iš jūsų be nuodėmės“. Išstirkime save.

Baigdami apmąstyti šią Evangelijos istoriją, prisiminkime palengva vykstančią, bet galingą revoliuciją įtvirtinant moters žmogiškąjį orumą. Evangelijoje pavaizduota drebanti iš baimės moteris, apsupta iš aukšto į ją žvelgiantių vyrų, vaizdžiai perteikia moters padėtį to meto visuomenėje. Kur buvo drauge su ja nuodėmiavęs vyras? Jei Jėzus mokiniai būtų tinkamai pasimokę iš jo elgsenos pavyzdžio, nebūtų reikėję laukti ilgų šimtmečių, kol visuomenė pagaliau prabilo apie moters išsilavinimą. Nėgana to, moterų emancipacijos raiškios būdai labiau atitiktų Evangelijos dvasią.

Šiandienos liturgijoje nušamba dar viena tema, parengiant mūsų susitikimą su Kristumi Eucharistijoje. Apaštalas Paulius „Laiške filipiečiams“ į viską žvelgia kaip į nuostolį, palyginti su Jėzaus Kristaus pažinimo didybe. Čia glūdi apaštalo gyvenimo paslaptis: asmeninis santykis su Jėzumi yra stiprus kaip mirtis

2001 m. kovo 4 d., šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo šventėje, kardinolas Audrys Juozas Bačkis aukojo Mišias prie laikinojo altoriaus, įrengto Katedros aikštelėje, nes noret, kad visiems tikintiesiems būtų sudarytos galimybės švęsti Eucharistiją kartu su kardinolu.

KARDINOLAS VEDA LIETUVĄ Į ŠIUOLAIKINĮ KRIKŠČIONIŠKĄ GYVENIMĄ

Lietuvai atėjo nauji laikai, sakė Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, kai šių metų pradžioje buvo pakeltas kardinolu. Jis mėgsta sakyti, kad naujasis jo titulas yra garbės visai Lietuvai, kurioje 90 proc. gyventojų save laiko katalikais. Panašu, kad tai jis ketina panaudoti permainingam gretinimui.

Kaip tikintysis, A. Bačkis tvirtai laikosi Bažnyčios mokymo, yra patyręs diplomatas ir pamaldus žmogus. Kai A. Bačkis 1991 m. pradžioje buvo paskirtas vadovauti Vilniaus arkivyskupijai, kai kas prieštaravo, laikydami jį pašaliečiu. Jo priešinkai iki šiol sako, kad jis nėra charizmatiškas reformatorius, kuris tikėtų vesti Lietuvos Bažnyčią į naujus laikus. Jų teigimu, A. Bačkis nepajėgęs pasivyti daugelio modernių dvasinių krypčių, kurios aplenkė Lietuvą per pusę šimtmečio trukusią Sovietų sąjungos okupaciją.

Tačiau Vilniaus arkivyskupas kardinolas atsinaujinimą suvokia giliau. Jo užmojis ambicingesnis — pasiekti, kad Lietuva pirmą kartą kultūros ir socialinės politikos srityje, ir padaryti ją naujosios krikščioniškos valstybės pavyzdžiu. A. Bačkio patirtis užsienyje šiame kontekste tampa svarbia sąsaja su šiuolaikine Bažnyčia ir pasauliu.

Per pastarąjį dešimtmetį A. Bačkis daug padarė, atnaujindamas vidinį Bažnyčios gyvenimą. Labiausiai pastebima tai, kad sostinė dabar turi išpuodingą jaunų kunigų ir seminaristų skaičių, o atkurtos ir naujos parapijos gali pasigirti besiplečiančiomis religinio švietimo programomis. Vienas didelių A. Bačkio nuopelnų yra kolegiskumas, būdingas aktyviam visos Lietuvos vyskupų bendradarbiavimui Vyskupų Konferencijoje. Logiška, kad toliau ateina eilė pasirūpinti išoriniais ryšiais.

„Dabar reikia vesti bažnyčią 21-ojo amžiaus keliu“, — sakė naujasis kardinolas žurnalistams, paklaustas apie jo iššūkius. — „Reikia, kad Vatikano II susirinkimo gairės pagaliau būtų įgyvendintos ir Lietuvoje. Reikia plėsti dialogą su visuomene, jaunimu, su šiuo dainų pasauliu, kultūra“.

ir ragina kalbėti apie Jėzų, kentėti dėl Jėzaus ir „panašiai kaip jis numirti“. Paulius, panašiai kaip ana nusidėjėlis, patyrė Viešpaties atleidimą. Tas, kuriam daug atleista, labiau pamilo. Tą patį prisikėlusį Jėzų sutiksim šiandienos Eucharistijoje. Jis mums taip pat atleidžia ir guodžia nusidėjėlius sakytais žodžiais: „Eik ir daugiau nebusisidėk“.

Bažnyčios žinios, 2001 m. Nr. 5

Todėl A. Bačkis sveikino plačią naujų dvasinių idėjų įvairovę. Jis žiebi ekumenizmo kibirkštį, pavyzdžiui, kviesdamas krikščionis staciatikius ir liuteronus kartu su katalikais dalyvauti svarbesniuose 2000 jubiliejinų metų renginiuose. Jis taip pat rėmė mokslines šiuolaikinių moralinių klausimų studijas — pavyzdžiui seksualinės etikos, taip pat eutanazijos ir abortų neprimtinumo katalikams. Jis norėtų, kad valstybė remtų ar bent jau netrukdytų Bažnyčios pastangoms tarnauti

bendram gerui — stiprinti šeimą, rūpintis vargšais ir šviesti jaunus žmones dorybėje. Tokia buvo praejusią savaitę vykusios jo diskusijos su parlamento pirmininku Artūru Paulausku esmė. Tuo rėmėsi ir jo pastangos, įsteigiant įvairias bendras Bažnyčios ir vyriausybės komisijas. Pirmasis naujojo Lietuvos kardinolo pamokslas įkvėpiančiai ragino asmeniniam moralumui, šventumui. „Neužtenka vien vadintis krikščionimis. Reikia jais būti“, pabrėžė A. Bačkis. (BNS)

AMAZONĖS DŽIUNGLESE NUŽUDYTA SESUO KSAVERA

„XXI amžiaus“ laikraštįje žurnalistas Vytautas Bagdonas paskelbė straipsnį apie Amazonės džunglėse nužudytą lietuvę vienuolę seserį Ksaverą — Emiliją Šakenaitę, kilusią iš Anykščių krašto — Kalvelių kaimo.

Emilija Šakenaitė gimė 1913 m. valstiečių šeimoje, anksti neteko tėvų ir nuo mažens dirbo ūkyje. Gabi mergaitė turėjo galimybes pasimokyti Debeikiuose, Salų žemės ūkio mokykloje Rokiškio rajone, vėliau — Kauno suaugusiųjų gimnazijoje. Iš Lietuvos ji išvyko prieš Antrąjį pasaulinį karą. Paryžiuje baigė naująją ir įsigijo medicinos sesers specialybę. Prasidėjo varginantis darbas ligoninėse, vargšų prieglaudose.

Ji vis dar svajojo grįžti į Lietuvą, bet okupuotoje šalyje Bažnyčios tarnai buvo nepageidaujami. Kai dvasininkas misionierius Aleksandras Bendoraitis ją pakvietė vykti į Lotynų Ameriką, pranciškiečių vienuolė sutiko ir dirbo ambulatorijose, pavadintose „Lituanian“, laivais raizė džunglėse, gydė vietinius gyventojus. Keturiadesimt metų misionieriai steigė Brazilijoje („Gerųjų ganytojų“), Bolivijoje („Vaiko ir motinos“) ligonines, vaistines, gydymo punktus. Sesuo Ksavera mokėjo penkias kalbas ir daugelį vietinių dialektų. Žmonės ne tik gydė, bet ir švietė, mokė tikėjimo tiesų.

Apie pasiaukojamą seserį Ksaveros darbą džunglėse okupacijos metais mažai kas Lietuvoje žinojo. Tikėtai 1991 m. menotyrininko A. Guobio, kilusio iš Anykščių rajono, knygoje „Lietuviai Amazonės džunglėse“ buvo plačiai pasakota ir apie ją. Apie seserį Ksaverą, jos vaikystę ir jaunystę papasakojo televizijos žurnalistė Nijolė Bauzytė laidoje iš ciklo „Mūsų miesteliai“ (laidoje apie Salų miestelį).

Lietuvoje Emilija Šakenaitė pirmą kartą apsilankė dar okupacijos metais. Jai teko

pamatyti ir laisvą Lietuvą, 1992 m. melstis prie Aušros vartų, Kauno Arkikatedroje Bazilikoje, lankyti artimųjų kapus, gimines.

Prieš porą metų nuykęs į Boliviją, A. Guobys parvežė į Anykščių vienuolės Ksaveros A. Baranauko ir A. Žukausko-Vienolio muziejams perduotas Emilijos Šakenaitės dovanotas nuotraukas, filmą apie Pietų Ameriką, indėnų suvenyrus, vienuolės apdovanotus Bolivijos ordina, Cleveland skautų Vėjų garbės ženklą, Lietuvos sveikatos ministerijos padėkos

SAVIGARBOS TEMA APLEISTŲ VAIKŲ CENTRUOSE

Tankiai gaunu žinučių iš „Vaiko vartai į mokslą“ biuro savanorės darbuotojos Lietuvoje Ritos Venclovičienės. Parašo apie įvairias išskylančias problemas ir pasisekimus darbe su gatvės vaikais.

Rita dirba su „Charakterio ugdymo“ programa, „Vilties angelo“ ir „Visų Šventųjų“ vaikų dienos centruose. Šiuo metu ji su vaikais vysto „Savigarbos“ temą. Rita rašo, kad pradžioje labai mažai vaikų galėjo surasti vieną pozityvią ypatybę savyje. Jie save prisistatė, kaip nieko nežinančius, negalintys, negabūs, negražūs ir t.t. Tik po kurio laiko pradėjo surasti savyje ir gerų ypatybių. Jos iškilo iš to, ką jie duotoje programoje nuveikė.

ČEKIJOS KATALIKŲ BAŽNYČIA AKTYVIAI RENGIASI ŽMONIŲ SURAŠYMUI

Čekijos Katalikų Bažnyčia pradėjo reklamą kampaniją ragindama žmones nedvejoti pasiskelbti krikščionimis artėjančio gyventojų surašymo metu. Tuo siekiama išsaugoti krikščionišką šalies vardą ir išlaikyti Bažnyčią „integralia visuomenės dalimi“.

Sausio ir vasario mėnesiais platintame pareiškime Čekijos katalikų vyskupai teigė, kad šalies žmonių surašymas yra galimybė čekams pripažinti

SKELBIMAI

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

**Tel.: 773-935-0472
Pgr.: 708-901-9343
E-mail: Pransee@aol.com**
**GEDIMINAS
PRANSEKVIČIUS**
užpildo pajamų mokesčių formas.
(Accounting Tax Services).
Pageidaujant, atvyksta į namus.

MACHINISTS
Experienced job shop machinists.
Full time. Benefits.
Overtime. Southside. Must speak
English. 773-778-0230.

**Didelė amerikiečių kompanija
ieško dažytojų išorės darbams.**
Tel. 847-928-1000, ext. 131.
Adresas: 9755 W. Farragut,
Rosemont, IL 60018.

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFFICE (773) 225-8761
HOME (708) 425-7100
MOBILE (773) 500-0205

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

**Alexander J. Mockus, LTD
Realtors**

„BUD“ BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime.
mieste ir priemiesčiuose.
Sutarusius skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-767-6655 mob.: 773-259-3303
Fax 773-767-9618

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.**
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

IEŠKAU
Danutės Arlauskienės,
gimusios 1954 m. sausio 3 d.
Tel. 630-365-1066,
Ed Moore.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

rašą ir daugelį kitų. Praėjusių metų gale Anykščių koplyčioje buvo surengta paroda, kurioje eksponuotos vienuolės dovanos. Paminėjimo dalyviai negalėjo nujausti, kad misionierės jau nebebuvo gyvyje tarpe (ji rasta nužudyta gruodžio 3 d.). Nuo piktadarių rankos žuvo Bolivijoje, Gajaramerino džunglių miestelyje, kur ir palaidota. Itariama, kad sesuo Ksavera pavyduolių galėjo būti nužudyta dėl jos turėtų daugumos misijos akcijų.

Parengta pagal
„XXI amžius“, 2000 Nr. 15

SAVIGARBOS TEMA APLEISTŲ VAIKŲ CENTRUOSE

„Jie pradėjo galvoti, kad yra ir protingi, ir kantrūs, ir draugiški, o svarbiausia — mylimi centro vadovų — rašo Rita. — Šiandien beveik valandą vaikai sėdėjo ir klausėsi vienas kito pozityvių charakterio ypatybių, o kai pritrūko žodžių, vienas kitą apkabino, kaip gerą ir mylimą draugą. Tai maži pasiekimai, bet jie pakelia ūpą ir duoda įkvėpimo tolimesniam darbui. Matau, kad šiems vaikams negana duonos, nors ji yra svarbi, neužtenka, apdovanoti juos drabužiais; jiems reikia meilės ir ilgų metų auklėjimo, kad galėtų pakelti galvas ir su viltimi žiūrėti į rytojų“. Taip rašo Rita Venclovičienė.

Aldona Kamantienė

ČEKIJOS KATALIKŲ BAŽNYČIA AKTYVIAI RENGIASI ŽMONIŲ SURAŠYMUI

savo priklausomybę valstybei, tautai ir tikėjimui. Anot vyskupų, surašymo rezultatai bus svarbūs valstybei, o Bažnyčiai padės pasirengti organizaciniams planams. Pranešime raginami pripažinti savo tikėjimą ne tik žmonėms, nuolat dalyvaujantys liturginėse apygose, bet ir tie, kurie laiko save Bažnyčios nariais dėl krikšto, nes „negalima būti abejingais tam, kam priklausome“.

BŽ, 2001 m. Nr. 4

* **Vyriausybė pritarė Statybos įstatymo pataisoms,** kurios leis supaprastinti ir palengvinti statybos projektų rengimą bei statybos leidimo gavimą tvarką. (Elta)

Washington, DC, apylinkės Kristijono Donelaičio šeštadienines lit. mokyklos „Pupų ir pipirų“ ratelio mokinukai. Šiemet jie pradėjo pirmuosius savo veiklos metus. R. Petraitienės nuotrauka.

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

PADEKIM LIETUVAI JEITI Į NATO!

Panašius raginimus dažnai girdime susirinkimuose ir skaitome spaudoje. Bet tie gražūs žodžiai dažniausiai palieka be jokių pasekmių. Kodėl taip yra? Todėl, kad žmonės nereikia grąžtybės, o konkrečių nurodymų, ką jie turi atlikti.

Reikia pripažinti, kad Lietuvos valdžia deda daug pastangų, kad Lietuva jau ateinančiais metais būtų pakviesta į NATO. Nepaisant visokių „neutralistų“ svaiojimo, krašto gynybai biudžete paskirta 1.95 proc. BVP (bendro vidaus produkto), kaip ir buvo numatyta. Netgi Artūras Paulauskas, kuris anksčiau labai uoliai rinko parašus, kad minėta suma būtų smarkiai sumažinta, dabar pakeitė savo nuomonę.

Kaip žinoma, NATO JAV atlieka svarbiausią vaidmenį. Nuo JAV, tiksliau nuo JAV Senato priklauso, ką pakviesti į NATO. Tai čia ir yra mūsų konkretus darbas „užpilti“ senatorius savo laiškais, prašant, kad jie paremtų Lietuvos pakvietimą.

Paminėsiu, kaip tas reikalas buvo sprendžiamas mūsų, Daytonos Beach, FL, telkiniuose. Iniciatyvos ėmėsi čia rašantys. Parašiau laiškus svarbiausiems senatoriams, juos padauginau, sudėjau į vokus ir išdalinai žmonėms, kad pasirašytų, pridėtų savo adresą ir pasiųstų laiške nurodytami senatoriui. Reikia pasakyti, kad visi su noru apsiėmė tą darbą atlikti. Manau, kad tik tokiu būdu galima pasiekti kokių nors rezultatų.

Gal ir kiti telkiniai norėtų pasinaudoti mūsų patirtim, tai čia duodu laiško pavyzdį: The Honorable (Senatoriaus vardas ir pavardė) United States Senate Washington, DC 20510 Dear Senator: Lithuania never will be safe from threats by Russia unless and until it is integrated in to NATO. Please be so kind as to support Lithuania's admission in to NATO.

Sincerely
Parašas
Vardas Pavardė
Adresas
Data

Žinoma, galima rašyti ir kitais žodžiais, svarbu, kad laiškas būtų trumpas ir aiškus. Svarbiausia, reikia rašyti savo valstijų senatoriams, nes jiems labai svarbūs rinkėjų balsai. Jeigu yra energijos ir noro, tai dar galima parašyti šioms svarbioms senatoriams:

1. **Jesse Helms** — Senato Užsienio reikalų komisijos pirmininkas.

2. **Gordon H. Smith** — šios Komisijos Europos Pakomisės pirmininkas.

Nereikėtų pamiršti ir prezidento, jam reikia rašyti šiuo adresu:

President George W. Bush
The White House
Washington, DC 20500

Mačiau JAV LB atsiųstą pavyzdinį laišką senatoriams, kuris kartu su priedama „Resolution“ sudaro 4 1/2 kompiuterių rašytų puslapių. Laiškas gerai, motyvuotai parašytas, tik labai abejoju, ar kas norės rašyti, o juo labiau skaityti tokią ilgą laišką. Reikia žinoti, kad čia svarbiausia ne laiško turinys, o jų skaičius.

Didelė kliūtis kelyje į NATO yra Lietuvos žmonių abejingumas. Statistika sako, kad pritariančių yra mažiau nei 50 proc. Matyt Maskvos propaganda prieš NATO yra labai efektyvi. Susirašinėdami su giminėmis ir pažįstamais turim juos įtikinti, kad įstojusi į NATO Lietuva bus ne tik saugesnė, bet turės ir ekonominę naudą, užsienio biznieriui nebijos investuoti savo kapitalo.

Baigdamas noriu pakartoti dr. Ilonos Vaišnienės žodžius, pasakytus Vasario 16 minėjime Daytonos Beach FL: „Pažėjom Lietuvai iškovoti nepriklausomybę, padėkim ir ją išlaikyti“.

Kazys Barūnas
Daytona Beach, FL

DOVANA LIETUVOS MUZIKOS AKADEMIJAI

Solistas Arnoldas Voketaitis padovanojo Lietuvos Muzikos akademijai Vilniuje 145 operų klavyrus. Operos solisto 47 metų karjeroje jam teko naudoti tuos klavyrus JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Meksikoje ir Europoje. Jų tarpe yra „Luisa Miller“ — Verdi, „Die schweigsame Frau“ — R. Strauss, „Peter Grimes“ ir „Billy Budd“ — Britten. Kai kurių klavyrų vertė šių dienų kainomis per 100 dolerių. Klavyrai svėrė 150 svarų ir sutilpo į 6 dėžes. Iš Čikagos į Vilnių juos nemokamai, kaip kultūrinę ir pedagoginę vertybę, persiuntė „Baltia Express“, tarpininkaujant Algimantui Barniškiui.

Kazys Skaigirys
Beverly Shores, IN

VIENERI METAI BE A.A. PRANO LEKUČIO

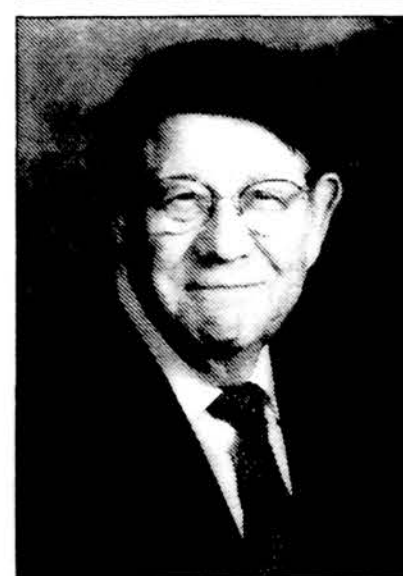
Pranas Lekutis iškeliavo iš šio pasaulio 2000 m. kovo 12 d. sulaukęs 74 m. amžiaus. Nuliūdę liko: žmona Jean, duklė Christine, sūnus John, sesuo Marijona Kušlikienė, seserėtos ir seserėnai JAV ir Kanadoje: Liucija, Laima, Aldona, Benediktas, Algis, Tomas, Teresė ir Ramūnė, jų šeimos ir kiti artimieji. Velionis buvo palaidotas St. Mary's mauzoliejuje, Muskegon, MI.

Pranas gimė 1925 m. lapkričio 10 d., Pervazninkų km., Kidulių valsč., Šakių apskr. 1944 m. baigė Jurbarko gimnaziją. Tais pačiais metais nuo karo audros ir bolševikų siaubo jam teko pasitraukti į Vokietiją. Po karo gyveno išvietintų asmenų stovykloje anglų zonoje. Vienerius metus studijavo Pabaltijo universitete.

Į Ameriką atvyko 1949 m. Prasidėjus Korėjos karui, buvo pašauktas į kariuomenę, kurioje ištarnavo dvejus metus. Išėjęs iš kariuomenės,

kiek laiko dirbo ir, susitaupęs pinigų, studijavo atskaitybą Michigan State universitete. Baigęs studijas, sukūrė šeimą ir dirbo saskaitybos bendrovėje, Muskegon mieste. Po kelerių metų, įsigijo CPA laipsnį ir su draugu atidarė savo įstaigą sėkmingai vertėsi iki pensijos.

Velionis priklausė keletai amerikiečių organizacijų, Muskegon lietuvių klubui ir Grand Rapids LB apylinkei. Jis aktyviai prisidėjo prie LB veiklos ir rėmė daugelį lietuviškų organizacijų. Talkino LB apylinkės valdybai, PLB fondui ir patarnavo apylinkės lietuviams. Nors gyveno toloka, nuo Grand Rapids, jis visuomet su savo šeima dalyvaavo LB apylinkės renginiuose. Per daugiau kaip 30 metų jis nei vieną kartą nepraleido Vasario 16 minėjimo. Pranas daug rūpinosi Lietuvos laisvinimo reikalais. Rašė laiškus Kongreso atstovams, senatoriams ir prezidentams. Labai

Pranas Lekutis

traukė. Pranas Lekutis buvo ramus būdo, švelnus, linksmas, draugiškas, paslaugus ir visų mėgiamas asmuo. Jam iškėliavus į Amžinybę, jo dar ilgai pasigės ir liudės ne tik šeima, giminės ir draugai, bet ir Grand Rapids bei Muskegon lietuviai, nes jie neteko mielo tautiečio ir brangaus nario.

„Žmogaus gyvenimas tarsi laiptai... Mes jais lipame vis aukštesnį ir aukštesnį, kol galų gale prieiname kambarį kur įžengę, niekada neišeiname... Kiekvienas iš mūsų savo sirdyje nešiojame tarsi mažas kapinaites; jose ilsisi mūsų mylimi artimieji ir čia jie amžinai gyvi“.

džiaugiesi kai tėvynė vėl tapo nepriklausoma. Laisvą Lietuvą aplankė du kartus ir savo keliones aprašė spaudoje. Buvo pradėjęs talkinti Lietuvos Krašto Apsaugos ministerijai NATO žodyno į lietuvių kalbą vertimo darbe, bet netikėta ligą ir mirtis šį jo darbą nu-

šv. Mišios už a.a. Prano sielą bus aukojamos š.m. kovo 11 d., sekmadienį, 9 val. ryto, St. Michael's bažnyčioje, Muskegon, MI. Prisiminkime a.a. Prano šviesią asmenybę ir pasimelskime už jo sielą. Tegul jis ilsisi Dievo globoje. V.J.

MOKSLEIVIAI KURS DAINŲ TEKSTUS

Kalbų metams skirtą hip-hop dainos teksto konkursą Lietuvos moksleiviams rengia užsienio šalių kultūros atstovybės — Getes institutas, Britų taryba ir Prancūzų kultū-

ros centras Vilniuje.

Konkurse gali dalyvauti 9-11 klasių moksleiviai ir jų komandos. Dalyviai turi parašyti dainos tekstą tolerancijos tema anglų, vokiečių arba prancūzų kalba. Vertinimo komisija atrinks po du geriausius tekstus kiekviena iš šių kalbų. Dainų tekstai bus vertinami pagal temos atitikimą, lyriškumą, išraiškumą ir kūrybingą užsienio kalbos panaudojimą.

Dainas pagal geriausius moksleivių tekstus ketina sukurti populiari lietuvių grupė „Skamp“, dainuojanti įvairiomis kalbomis, bus išleista ir šių dainų garso kasetė. Gyvai atliekamų jų bus galima pasiklausyti koncerte rugsėjo 26-ąją — Kalbų metų dieną.

Konkurso sąlygose pabrėžiama, jog dalyviai gali pateikti tik po vieną tekstą. Kolektyvinį tekstą turėtų kurti ne daugiau kaip trys autoriai. Ne gilnesnis kaip 25 eilučių dainos tekstas turi būti atspausdintas mašinėle arba kompiuteriu.

Dainų tekstų laukiamia iki balandžio 30 dienos minėtoje užsienio šalių kultūros atstovybėse. (ELTA)

AR IR MES TOKIE PATYS?

Kai Čikagos didysis dienraštis „Sun-Times“ pažadėjo paskelbti seriją straipsnių apie Lietuvą ir lietuvius, mes visi apsidžiaugėme, kad Lietuva vėl kasdien bus Amerikos spaudos puslapiuose, taip kaip dar prieš dešimt metų. Nenusipirkęs pirmųjų kelių tu laikraščio numerių, nuėjau į vietinę miestelio biblioteką tu straipsnių bešt ten paskaityti. Koks buvo mano nustebimas, kad puslapiai, kuriuose turėjo būti tie lietuviams įdomūs straipsniai, buvo visiškai tušti.

Ar tai atsitiktinumas, ar ilgai laukiamas lietuvių pirštai? Labai nusivylęs pagalvojau, kad, pasirodo, tu ilgų pirštų turbūt yra abiejose Atlanto pusėse. O mes pirštu vis Lietuvą rodydavome. Gal ir mes nešventi...

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice.

Scandinavian Airlines

Atkelta iš 4 psl. ...SVAJONĖ AR TIKROVĖ

Aukštųjų mokyklų rektoriai atkreipė dėmesį ir dar į vieną svarbų „bet“. Minėtas mokeskis pirmiausia pateks ne tiesiai į aukštąsias mokyklas, o bus persikirstomas iš valstybės biudžeto. Kiek iš ten nubyres, niekada neaišku.

Taip pat visai nėra jokios garantijos, kad vieneriais metais sugebėjusi iš savo biudžeto skirti 20 mln. Lt. studijų kreditavimui, kitais metais aukrapštys jau dvigubai didesnę sumą. Ir vėl tada kreditus gaus pirmas ir antras, o trečias brolis gali likti kvailiu.

Aišku, laikui bėgant, galima tikėtis, kad paskolų fondas pasipildys iš grąžinamų pinigų, tačiau sunku spėlioti, nes kol kas šalies darbo rinka tikrai nesudaro pakankamai galimybių net ir turintiems aukštąjį išsilavinimą gauti darbą. O negavę darbo negalės ir paskolos grąžinti. Taip ir tempis skola valstybei iki pensijos. Bet tikimės geriausio — kuo daugiau šalies piliečių igys aukštąjį išsilavinimą, tuo labiau gyvės ir Lietuvos darbo rinka, nes jau da-

bar mažiausias nuosimtis bendrųjų yra būtent tarp aukštųjų išsilavinimą turinčių.

Teisus R. Pavilionis, teigdamas, kad aukštasis mokslas Vakarų Europoje jau tapo visuotinis, kad jį įgyti galimybių reikia visiems, ne tik elitui. Ir Lietuva šioje srityje Vakarų Europą vejasi — pernai 7 šalies kolegijoms suteikus aukštųjų mokyklų statusą, į aukštąsias mokyklas per metus priimama beveik tiek pat studentų, kiek yra abiturientų. Tačiau visuotinis dar nereiškia kokybiškas. O ar padės planuojamos reformos pagerinti šalies aukštojo mokslo studijų kokybę, kol kas abejotina. Bet nepraraskime vilties — sprendžiant iš pastarųjų savaitių įvykių, Lietuvos aukštąsios mokyklos ir jų problemos nestokoja nei visuomenės, nei politikų dėmesio. Gal ir studentai galų gale nukreips savo reiklus žvilgsnius į valdžios olimpą — ne tik reikalaudami, bet ir teikdami savo pasiūlymus.

Parengė
Loreta Povilionienė

PADEKA

Mūsų mylima Motina, Močiutė, Sesuo ir Uošvė

A.†A. KAZIMIERA PETRUSEVIČIENĖ

Mirė 2001 m. kovo 9 d. ir buvo palaidota kovo 12 d. Švento Kapo kapinėse šalia savo mylimo vyro, a.a. Liudviko Petrusevičiaus.

Nuoširdžiausia mūsų padėka Šv. Antano lietuvių parapijos klebonui, kun. Alfonsui Babonui, ligos metu aprūpinusiam Motiną šv. Sakramentais, pravedusiam maldas laidotuvių koplyčioje, atnašavusiam šv. Mišias Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčioje, Southfield, MI, ir atlikusiam apeigas Amžino poilsio vietoje.

Dėkojame visiems, mūsų skaudžios netekties valandoje pareiškiusiems paguodos žodžius asmeniškai, laiškais ar per spaudą, už maldas, dalyvavimą atsisveikinant laidotuvių koplyčioje ir bažnyčioje, šv. Mišių aukas, gėles, gausias aukas, skirtas Lietuvos Dukterų draugijai, Tėvų Jėzuitų Pabaltijo projektui ir šeimos nuožiūrai, organizacijoms, išreiškiusioms užuojautą.

Dėkojame karsto nešėjams Juozui Mikailai, Kazimierui Navasaičiui, Algiiui Rugieniui, Jonui Sverai, Narimantui Udriui ir anūkui Kargailai Petruliui. Ačiū Yolandai Zaporackienei, jautriai ir paguodžiančiai pravedusiai atsisveikinimą, Leonardui Balkui ir Benediktui Neverauskui už patarnavimą ir skaitymus šv. Mišių metu, muz. Stasiui Sližiui už jautrų giedojimą ir gražią vargonų muziką.

Gili padėka visiems, palengvinusiems skausmo valandoje.

Sūnus Vytautas Petrulis su šeima.

A.†A.

EMILIJAI

VALANTINIENEI-JUODKAITEI

mirus, brolį VYTAUTĄ JUODKĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Milda ir Stasys Tamulioniai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jaunimo sporto šventė — Š. Amerikos jaunučių ir jaunių metinės krepšinio pirmenybės š. m. balandžio 28 ir 29 d. vyks Lemonte. Iš JAV ir Kanados suvažiuos arti 50 jaunučių krepšinio komandų, jų treneriai, vadovai, tėvai ir palydovai. Ta proga PLC dizijoje saleje šeštadienį, balandžio 28 d., 7 v.v. ruošiamas pokylis, taikomas šeimoms. Kviečiami visi — jaunieji sportininkai, jų tėveliai, vaikai, kiti šeimų nariai ir plačioji lietuvių visuomenė. Vakara pajavirins „disc jockey“, balių meistras nemokamai darantis balionų figūrėles vaikams. Bus ir laimikų laimėjimai. Vakarienei ruošiamos dešros, kugelis, salotos ir skanėstai. Gerimai perkami atskirai. Vietos ribotos, todėl pageidaujama įsigyti bilietus iš anksto pas komandų trenerius arba skambinant Dainai Siliūnienei, tel. 630-852-3204. Išankstiniai bilietai bus platinti tik iki bal. 17 d. Bilietai prie įėjimo bus brangesni.

Lietuviškas filmas apie Perlojos miestelį ir „Panorama“ bus rodomi penktadienį, kovo 30 d., 2 val. p.p. „Bočių“ menėje, PLC, Lemonte. Visus atsilankyti kviečia LB Lemonto apylinkės Socialinis skyrius.

Pasaulio lietuvių centro renginių komitetas Verbu sekmdienį, balandžio 8 d., 12 val. centro dizijoje saleje rengia žuvų pietus. Po pietų įdomų pranešimą skaitys kun. Antanas Gražulis, SJ. Kviečiame nepraleisti progos pasivaistinti ir pabendrauti.

Pasaulio lietuvių centre ateinančių sekmdienį, balandžio 1 d., bus parduojami bilietai į operą „Meilės eliksyras“, kurios premjera įvyks balandžio 29 d. 3 val.p.p., sekmdienį, Morton auditorijoje. „Seklyčioje“ bilietai parduodami kasdien.

Balzko lietuvių kultūros muziejaus moterų gildijos priešpiečiai, ruošiami šeštadienį, balandžio 21 d., 11:30 val. r. „The Carlisle Banquet Hall“, Lombard, IL. Muzikinę programą atliks „Sweet Adeline International Western Lights Chorus“. Dalyvauti numatantieji prašomi jau dabar skambinti Ruth Kautas, tel. 773-737-8085.

Ši savaitgalį prasideda vadinamasis vasaros laikas: šeštadienio (kovo 31 d.) naktį reikia pasukti laikrodžius viena valanda pirmyn. Sekmdienį pamaldos ir visi renginiai jau bus nauju laiku.

Balandžio 1 d. ruošiamas Čikagos ir apylinkių Nekalto Prasidėjimo M. Marijos seselių rėmėjų metinė šventė-vakariene. Šventėje susirinkusius seselių vardu pasveikins sesuo Margarita Bareikaitė, apie arkivyskupą Jurgį Matulaitį, kurio 130 metų gimimo sukaktį švenčiame šiais metais, pasakos buvusi vyriausioji vadovė sesuo Albina Pajerskaitė. Šventę prasidės 2 val.p.p. šv. Mišiomis tėvų jėzuitų koplyčioje. Per Mišias giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, šv. Mišias atnaušaus kun. Rimantas Gudelis. Meninę programą Jaunimo centro dizijoje saleje atliks solistė Audronė Gaiziūnienė. Vakarienei gamins mūsų ilgametė narė ir žinoma šeiminkė Ona Norvilienė su savo padėjėjomis: Viktorija Valavičienė, Adele Lietuvninkienė ir Emilija Kantienė. Maloniai kviečiame visus renginyje dalyvauti ir paremti seselių darbus. Bilietus įsigykite „Seklyčioje“ arba kreipdamiesi į platintojus tel. 773-925-6193, 773-585-3570.

A. a. biochemijos daktaro Kazio Martinkaus (1953-1984) prisiminimų 1985 m. yra įsteigtas jo tėvų, sesers ir artimųjų draugų stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuvių studentai, siekiantys magistro arba doktorato tikslų mokslų — vėžio tyrimo srityse (pvz., farmakologijos, biochemijos ir pan.). Norėdami daugiau informacijos arba norėdami gauti prašymų formas, rašykite šiuo adresu: Kristina Martinkaitė, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629-3011. U.S.A. Prašymų formos turi būti grąžintos iki 2001 m. gegužės 30 d.

„Chicago Sun-Time“ žurnalisto Neil Steinberg straipsnių seriją apie Lietuvą galite rasti internete šiuo adresu: <http://www.suntimes.com/output/news/lit1.html> arba lit2, lit3 (priklausomai, kokį straipsnį norite skaityti).

Zarasiškių klubo pusmetinis narių susirinkimas šaukiamas šių metų kovo 29 d. 1 val.p.p. Šaulių namuose. Nariai ir norintys įstoti į klubą prašomi dalyvauti.

Atitaisome. Praėjusio šeštadienio „Draugo“ priede, Juozo Končios straipsnyje apie Čikagos Lietuvių operos choro statomą Donizetti operą „Meilės eliksyras“ atsirado klaida: turi būti — „Edgaras Prudkauskas 1995 m. įstojo į Lietuvos Muzikos akademiją...“ (išspausdinta netiksli data). Atsiprašome.

Prof. dr. Juozas Meškauskas kalbės apie Amžinybę iškeliaujusį a. a. kun. dr. Vytautą Bagdanavičių, MIC, šeštadienį, balandžio 7 d., 10 val.r. tėvų marijonų koplyčioje. Po šv. Mišių, kurias atnaušaus kun. Viktoras Rimšelis, MIC, rinksimės tėvų marijonų svetainėje, kur prisiminimais taip pat pasidalins organizacijų atstovai bei kiti artimiausiu velioniu bendravę asmenys. Kviečiame dalyvauti visus, kurių širdis palietė kun. V. Bagdanavičiaus nuosirdumas ir jo giliai išmąstytos mintys. Platesnė informacija skambinant Marijai Remienei tel. 708-562-1448 arba Juozui Končiui tel. 630-257-0416.

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA SKELBIA KONKURSA

Konkurso tikslas yra išrinkti naują emblemą. Kviečiamas visas lietuviškas jaunimas, tarp 16 ir 35 amžiaus, įsijungti ir sugalvoti naują JAVLJS emblemą.

Kur siųsti? Galima siųsti per e-pastą: aras@javljis.com arba: c/o JAVLJS Konkursas, 1711 Coronado Drive, Champaign, IL 61820.

Kada? Nuo kovo 17 d. iki š.m. balandžio 17 d.

Kas išrink? JAVLJS valdyba.

Premijos? Išrinktas emblemos sukūrėjas/a bus apdovanotas/a 75 dolerių ir paskelbtas/a laikraščiuose.

Kristina V. Jonušaitė JAVLJS sekretorė

Skelbimai

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja Mildai Tallat-Kelpšai, kurios \$5000 auka buvo dvigubai padauginta iki \$1,000 iš viso per Harris Bank darbovietę. Dėkojame! **Lithuanian Mercy Lift**, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

• **Lithuanian Mercy Lift** dėkoja Astai Pejovic, kurios \$25 auka buvo dvigubai padauginta iki \$50 iš viso per The Arthur J. Gallagher darbovietę. Dėkojame! **Lithuanian Mercy Lift**, P.O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-448-6173. Tax ID#36-3810893.

• **27 centai skambinant į Lietuvą, 5.5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai.** Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

JAV LB Pietvakarių apylinkės Kovo 11 d. minėjimo programos atlikėjai. Priekyje — Lietuvos Vytų jaunių ratelis. III eilėje iš kairės stovi: kun. Valdas Aušra, Daiva Meiliene, Alina Meilyte, Aldona Pankienė, Giedrė Elekšyte, Milda Razumaite, Genė Razumiene, Birutė A. Vindašienė, Lidija Ringienė, Daiva Camberos, Frank Zapolis.

KOVO 11-OJI PIETVAKARIŲ APYLINKĖJE

Džiugus Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas įvyko kovo 11 d. 12:30 val. p.p. Zion evangelikų liuteronų parapijos saleje, Oak Lawn, IL.

Minėjimą pradėjo Birutė A. Vindašienė, LB Vidurio vakarų apygardos valdybos pirmininkė, pasveikindama susirinkusius ir paminėdama, jog ši minėjimą ruošia Pietvakarių apylinkės valdyba, kurios 3 nariai dirbo saleje, Vidurio vakarų apygardos valdybai padedant. Pietvakarių apylinkės valdybą sudaro Nijolė Kaveckienė, Edvardas Pocius, Ramona Kaveckaitė, Antanas Rasyčas ir Jonas Astauskas. Taip pat buvo visiems pristatyti ir LB V.V. apygardos nariai: Nijolė Grigaliūnienė — sekretorė, Stasė Korres — izdininke, renginių vadovė Žibutė Žiupsnienė ir Irena M. Kirkuvienė, kuri yra ir JAV LB XVI tarybos narė.

Himnus vedė Aldona Pankienė, kuri programoje atliko ir B. Brazdžio eilėraštį „Supilkim pylimą“ melodeklamacija. Turiningą ir dienai pritaikytą invokaciją sukalbėjo kun. Valdas Aušra, taip pat keliais žodžiais pasidalinęs prisiminimais iš 1990 m. kovo 11 d. Kaune, kai dar buvo studentas.

Po žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimo Alina Meilyte perskaitė Kovo 11-osios Nepriklausomybės Atstatymo Akta. Paskaitą skaitė Daiva Vaitkevičiūtė-Meiliene, daug dirbusi Lietuvos atgimimo laikotarpiu, kalbėjusi per radiją, televiziją, demonstracijose, dirbusi garbės konsulate ir esanti Neo-Lituanų centro valdybos vicepirmininkė. Kalba buvo stropiai paruošta, nes per 12 minučių buvo nušviesta Lietuvos prisikėlimo dvasia, jos dabartinė padėtis ir Lietuvos remimo reikalingumas.

Eglė Kuliešūtė deklamavo B. Brazdžio eilėraštį „Mano protėvių žemė“.

I minėjimą atvykęs Frank Zapolis prisipažino, jog Lietuvos Vytų tautinių šokių gru-

JAV LB Pietvakarių apylinkės Kovo 11-osios minėjimo rengėjai. Iš kairės: Nijolė Kaveckienė, Irena M. Kirkuvienė, Edvardas Pocius, Birutė A. Vindašienė, Nijolė Grigaliūnienė, Žibutė Žiupsnienė, Stasė Korres.

Zigmo Degučio nuotr.

VALDOVŲ RŪMAI: TAIP AR NE?

Kas yra tie Valdovų rūmai Vilniuje? Kam reikalingas jų atstatymas? Kiek gali kainuoti jų atstatymas? Kas jį finansuos? Kam jie bus naudojami?

Atsakymams į šiuos klausimus kovo 25 d. buvo suruošta įdomi popietė Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, sutraukusi gausų būrį klausytojų.

Popietę pradėjo PLC kultūrinių renginių pirmininkė Bronė Nainienė, visus pasveikindama ir popietės vedimui pakviesdama PLB valdybos pirmininką Vytautą Kamantą. Paminėjęs Valdovų rūmų idėjos svarbą Lietuvai ir mums visiems, padėkojęs šios popietės talkininkams PLB valdybos narėms Laimai Žlobienėi ir Reginai Kučienėi, V. Kamantas pristatė šios popietės prelegentą Edmūdą Kulikauską, iš Vilniaus atvykusį Valdovų rūmų paramos fondo steigėją ir jo pirmininką. Jis yra ir draugijos „Pilis“ pirmininkas, iš Los Angeles, JAV, persikėlęs gyventi į Lietuvą, išvykioje ir Lietuvoje atlikęs daug organizacinių, visuomeninių darbų, jiems sėkmingai vadovavęs.

Prelegentas, visus pasveikinęs, pirmiausiai iškėlė Bronėi Nainienei Valdovų rūmų dovanėlę — rūmų piešinį ir rūmų vardu pavadintą skanių saldinių rinkinį. Į talką pasiėmęs „viršgalvinį“ projekto-

rių, ekrane rodydamas Valdovų rūmų piešinius, planus bei viso projekto eigos paaiškinimus, pasakojo Valdovų rūmų istoriją, jų atstatymo reikšmę Lietuvai, šio projekto įgyvendinimo galimybes, šiame darbe dalyvaujant visiems tautiečiams Lietuvoje ir plačiame pasaulyje.

Valdovų rūmai, Vilniuje stovėję nuo Vytauto Didžiojo gaudynės, prieš 200 metų apie 1801 metus, buvo sugriauti caro kariuomenės, rusų okupacijai siautėjant. Sovietinės okupacijos metu pavyko atstatyti Trakų ir Gedimino piliis, tačiau Valdovų rūmų atstatymas okupantui buvo nepriimtinas, kaip Lietuvos suvereni-tetis rodantis paminklas.

Prelegentas aiškino atstatomų Valdovų rūmų projektą, pagal kurį rūmai būtų trijų aukštų su rūsiu. Juose būtų: 1) archeologijos ekspozicija; 2) valstybingumo muziejus su gotikos, renesanso ir baroko salėmis; 3) reprezentacinė Valdovo menė; 4) katedros bažnytinio lobyno ekspozicija; 5) istorinės informacijos mėnės su kompiuterine technologija; 6) pasaulio lietuvių mėnės, pirmiausiai iškelti Bronėi Nainienei Valdovų rūmų dovanėlę — rūmų piešinį ir rūmų vardu pavadintą skanių saldinių rinkinį. Į talką pasiėmęs „viršgalvinį“ projekto-

banketu. Valdovų rūmų plotas būtų apie 8,000 kv. metrų. Kaina — apie 100 milijonų litų. Valdovų rūmai būtų naudingi Lietuvai kultūrai, ekonomikai, visuomenei ir valstybei.

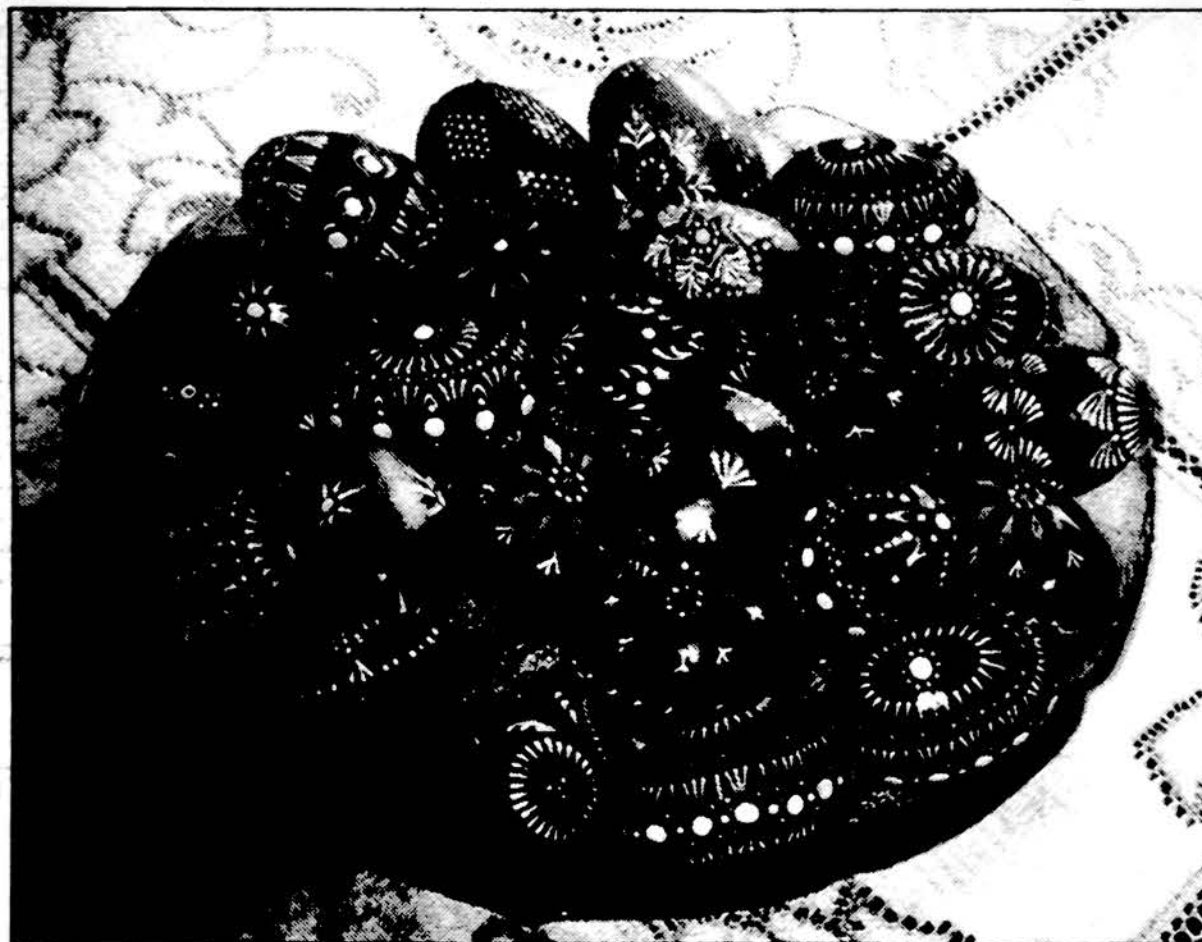
Prelegentas siūlė atstatymo lėšų telkimui įjungti visą tautą. Jaunus ir senus. Į fondams dedant po 1,000 dolerių išieivijoje ir atitinkamai Lietuvoje (pagal išgales). Moki-niams ir studentams išieivijoje po 1 dolerį per mėnesį, o Lietuvoje — po vieną litą. Lėšų dalis ateitų ir iš valstybės iš-do, jei tauta parodytų savo iniciatyvą. Lietuvoje ir išieivijoje turėtų būti Valdovų rūmų fondo lėšų telkimo židiniai — mūsų bendruomenės apylinkėse, liuanistinėse mokyklose, organizaciniuose vienetuose (pvz., Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungoje, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungoje, Lietuvos Vytų, ateitininkų, skautų organizacijose ir t.t.). Popietėje ant informacijos stalo buvo nemažai Lietuvos spaudos ištraukų apie Valdovų rūmus ir paruošti lėšų telkimo talkininkų lapai, į kuriuos prelegentas kvietė pasirašyti norintius prisidėti. Čia buvo ir aukų lapas, ir „Valdovų rūmų“ saldinių dėžės, kurios tuoj pat buvo išpiktos.

Prelegentui paprašius klausytojų pasisakyti apie klausimų, pasisakymai buvo labai pozityvūs. Ypač keleto čia ne-

seniai atvykusių iš Lietuvos. Buvo paminėta, kad nepriklausomybę atgavus, atstatytos bažnyčios Vilniuje ir kitur, žmonėms atstatė dvasios stiprybę. Atstacius Valdovų rūmus, jie labai sustiprintų visos tautos dvasingumą, ypač jaunimui. Buvo priminta, kad Maskva sugriovė ne tik Valdovų rūmus, bet ir Lietuvos valstybę, jos žemės ūkį, švietimą ir auklėjimą, tautinę sąmonę, tikėjimą ir moralę. Ar Lietuva yra pajėgi viską atstatyti tuo pačiu metu? Atsakymo tam nebuvo. Į klausimus, koks atstatymo lėšų procentas skiriamas valstybės išdui, Lietuvos žmonėms ir išieivijai, konkretaus atsakymo neturėta. Į klausimą, kas rinks lėšas Valdovų rūmų fondui ir kas jas tvarkys, — atsakė PLB pirmininkas V. Kamantas. Išieivijoje lėšos bus renkamos per PLB fondą, pagal Valdovų rūmų sąskaitą, su mokesčių nurašymo privilegija, lėšas kontroliuojant PLB kontrolės komisijai, naudojant JAV bankus.

Pagal pasisakymus ir plojimus, Valdovų rūmų fondas yra reikalingas ir jo veiklą reikia kuo greičiau išplėsti. Už popietėje pareikštą pritarimą Valdovų rūmų fondui kas (konkrečiai buvo parodyta išrašant kelis čekius), V. Kamantas nuosirdžiai padėkojo prelegentui ir susirinkusiems.

Br. Juodelis

Medinių, spalvingų margučių įsigyti kviečia „Draugo“ krautuvelė